

SIMPATIJE SO ZDRUŽENE NAD MALIMI RAKVAMI

TISOČE DOLARJEV PRIHAJA IZ ŽEPOV DOMAČINOV IN TUJCEV V POMOŽNI SKLAD ZA PRIZADETE NA CALUMET. "CITICENS ALLIANCE" POVZROČI NAPAD IN IZGON MOYER-JA. SUPERINTENDENT DRUŽBE CALUMET IN HECLA, MCNAUGHTON SE NORČUJE IZ DELAVSKEGA VODJE PRI VLAKU. POGREB BIL VČERAJ POD POKROVITELJSTVOM STAVKARJEV.

Calumet, Mich., 26. decembra. — Grozna katastrofa, v kateri je na smrt dva in sedemdeset oseb, največ nedolžnih otrok, na božični večer v dvorani na Calumet, se je začelo preiskovati. Cel bakreni okraj, kateri je strgan v sovražno grozno in strašno vsmrčenih trupel in strašno vsmrčenih trupel po večini nedolžnih otrok. Vojvod Western Federation of Miners, ki vodijo stavko za dosego svojih pravic za rudarje in daleč so odklonili ponudbo "Citizens Alliance", da bi zaželeli živeti božičnega slavlja. "Mi bomo sprejeli in pokopali te mrtve sami" je bil odgovor W. F. of M., meščanski organizator, vendar pa W. F. of M. ni proslavil prispelov Citizens Alliance podporo onih, ki so vsled strahov nesreče tako grozno prizadeti. Denar za pogreb in podporo prizadetim prihaja od vseh krajev. Bakreni baroni in trgovci, ki so prizadeti v "Citizens Alliance", so dobili blizu dvajset tisoč dolarjev. Štiri prispevatelji, ki so glavni delničarji Calumet in Hecla kmetije in živijo v Boston, Mass., so prispevali skupaj pet tisoč dolarjev. Ti so: Quincy A. Shaw, L. L. Aggasiz, M. Aggasiz in G. R. Aggasiz.

To priliklo pretresljive žalosti je porabila delavska Citizens Alliance, da bi dosegla zmago kompromisa in poraz stavkarjev. V hiše prizadetih so šli posebni odbori izražati sočutje, ter so ob enem predlagali, da se naj stavkarji povrnejo na delo, da se zopet vstanovni mir na bakrenem okrožju. V obziru na grozno katastrofo je mogoče, da bo kmalu konec te dolge industrijske borbe; vendar naj delavci ne odstopijo od svojih materialističnih zahtev, če hočejo uživati večje pravice kot so jih uživa pred stavko. "Citizens Alliance" ni nič drugega kot unija, kot organizacija trgovcev, kompanij, podjetnikov, sploh vseh delavskih predstavnikov, v svrhu da bi z raznimi močmi pomagali bakrenim kraljem zmagati zavedno delavstvo. Če imajo ti pravice organizirati in tvariiti unijo, ki se zove "Citizens Alliance", morali imeti tudi delavci pravice se organizirati v unijo, ki se zove Western Federation of Miners. Če jim to ne dovolji, se jim delavci, in dokler bo krivica tišala delavstvo k tlom, bo na Calumet in povsod drugje vladala nezadovoljnost, ki bo povzročila vednih nemirov. Zato naj bi delavci, če jim je res za mir, za dobro, za prospeh stavkarskega okraja, delovali na to, da se dovolji delavcem pravica organizacije.

Katastrofa, ki je največja kar je kdaj pripetilo na Calumet, je ovila v črni plašč žalosti bakreni okraj; z vsjo težo in močjo je pa vdarila na prizadete. V več kot stidesetih hišah zalijejo grozno prizadeti otroci in matere nad trupli svojih nedolžnih otrok. V drugih hišah zalijejo otroci ki še ne poznajo svoje matere in udarca, ka kateri je tako nemilo prizadel, in vrtavo truplo svoje matere. Njegova ometa, ki ne bosta nikoli več slišala njih otroških prosklav. Hudo prizadet je naš rojak Mihelič, calumetski velikan,

ki je povabil na boj pred petimi meseci celo kompanijo vojaštva. S cigareto v ustih je sprejel mišico, in treba je bilo osem mož, da so ga zmagali. Grozna katastrofa je pa tako hudo prizadela njegovo hišo, da mu je hotelo srce počiti, in je jokal kot dete ko je klečal v snegu poleg svojih treh ljubljnih otrok, ki so bili potepani v smrt, v žaloigr v dvorani na Red Joeket.

Iz vseh krajev prihajajo prispevki. Zupan mesta Detroit je brzojavil županu v Red Joeket, da prispeva mesto Detroit \$1000. Homer F. Waterman, tajnik Michigan Federation of Labor, se je obrnil na michigansko delavstvo za prispevke. Guverner države Wisconsin je brzojavno ponudil guvernerju Ferris pomoč. Unije in delavci iz vseh krajev so vpslali na Charles H. Moyerja že \$16,000. — za pokritje stroškov vsled te grozne žaloigre.

Chicago, 27. decembra. — Tolpa obstoječa iz okoli petindvajset oboroženih deputijev in gunmenov je napadla po noči Charles H. Moyerja, predsednika W. F. of M. v Scott hotelu na Hancock, Mich., ga je pretepla obstrlela v hrbet, vlačila po cestah in položila na vlak z ukazom, da se naj nikdar več ne vrne na bakreni okraj. Z Moyerjevih ran je tekla kri, vzle temu je bil dobre volje in se je izrazil, da se vrne na Michigan kakor hitro bo okrevaval.

V negovo sobo je najprvo prišel advokat Calumet in Hecla kompanij s petnajstimi člani Citizens Alliance, kateri so prašali glede pogreba žrtve božične žaloigre. Moyer jim je pojasnil, da bodo skrbeli W. F. of M. in delavstvo za pogreb nesrečnih. Štiri minute pozneje, ko so meščani zapustili njegovo sobo, vdrla je petnaest surovinov v sobo in so ga zagrabil, med tem ko ga je eden tebehlj po glavi z revolverjem in nekdo ga je obstrlel v hrbet. Vlekli so ga, miljo daleč v Houghton med klic: "Linčajmo ga! Obesimo ga!" Na postaji je pripeljal k Moyerju v avtomobilu McNaughton, podpredsednik in superintendent Calumet in Hecla kompanije, in mu je zagrozil, da mora zapustiti kraj za vedno, in če se vrne, ga bo McNaughton obesil. Potem se je norčeval iz delavskega vodje in najnesramnejši način. Ko je došel vlak so Moyerja in Tamerja, ki je bil tudi prijatelj Moyerja, v sobi zato ker je unijonist, deputiji porinili na voz in dali so konduktarju vozna listka do Chicago. Dva deputija sta spremila Moyerja do meje države Wisconsin. Med vožnjo je obvezal nek zdravnik rane Moyerju, in zdravniku je bilo naročeno, naj pošlje račun šerifu Cruseu.

Napad jasno kaže, kedo na Calumet je za mir in pravico in kedo za krivico in revolucijo. Moyer je bil največ napaden, ker se je izrekel, da ima petnajst priči, ki bodo potrdile, da je mož, ki je prišel med slavljem na vrata dvorane katastrofe ter je zaupil "Fire" (ogelj), nosil znak Citizens Alliance.

Chicago, Ill., 24. decembra. — Danes dopoldne je že četrti brt letos zatrenilo mesto Chicago kot noč. Dim, megla in pomanjkanje svetlobo so bili vzroki temnega dneva.

Po državah Kansas in Missouri je zapadel sneg.

Srečno in veselo novo leto vošči vsem Slovincem in Slovenkam

Narodni Vestnik

v nedeljo, 28. decembra. Mrtvaška opravila se bodo vršila v šestih cerkvah, ker se bo ravnalo po raznih verah in raznih narodnostih. Pokopani bodo pa nesrečni na dveh pokopališčih, katoličani skup in protestanti skup. Odrašče ne bodo spravili na pokopališča na mrtvaških vozih; trupla otrok bodo pa nosili stavkarji, in sicer vsako truplo štiri možje. Pogreb bo velikanski in žrtve bo spremlila nepresegajoča žalost.

Sto stavkarjev je kopalo jame. Pogreb je pod pokroviteljstvom Western Federation of Miners, in mesto izgnanega predsednika Moyerja je začasno zavzel Cland O Taylor, Grand Rapids, Mich., predsednik Michigan Federation of Labor.

"Citizens Alliance" zanikuje, da je njih organizacija sploh organizacija, ter pravi, da ne ve ničesar o napadu na Moyerja. Moyer pozna Crusa in McNaughtona kot svojo mater, in on trdi, da je bil Cruse v njegovih sobi pred napadom, in da mu je McNaughton na postaji grozil.

OGNJEK BLJUJE MNOGO MRTVIH.

Pariz, 22. decembra. — Novi izbruh ognjenika so usmrtili več domačinov na Novo Hebridskih otokih, kakor poroča francoski vladi stotnik iz topničarke Kersaint iz Noumea, Nova Kaledonija.

Kraj Dip Point na zapadnem obrežju otoka je zasut pod pepelom in peskom in mnogo domačinov se pogreša. Nekateri brzojavke poročajo, da je okoli 500 domačinov izgubilo življenje. Izbruh so bili tako silni, da se je več delov otoka pogreznilo. Vsa žrela bila so v delovanju in so bljuvala tisoč čevljev visoko v zrak ogelji, kamenje, pesek in lavo, ki je tekla iz hriba v velikih potokih in je zajela ljudstvo.

PET OGNJEGASCEV POŠKODOVANIH V OGNJU

Washington, 24. decembra. — Pet ognjegascev se je težko poškodovalo v požaru, kateri je vpepelilo 5 in 10 cents trgovino v tem mestu rano danes zjutraj, in je grozil vničiti en cel trgovski blok mesta. Ognjegaseci so bili vjeti, ko se je goreča trgovina zrušila, v razvaline zgradbe. Vse upanje, da so še pri življenju v goreči podrtiji kjer so bili zakopani, je izginito; vendar njih tovariši so jih rešili še žive. Škoda znaša čez \$100,000. —, pokrito z zavarovalnino.

DEKLE IN FANT VTONETA PRI DRSANJU.

Cumberland, Wis., 23. decembra Bessie Heglie, 16 let stara in Harry Stoll, 18 let star, sta vtonila pri drsanju na Beaver jezcu.

CHICAŠKI DAN TEMEN KOT NOČ.

Chicago, Ill., 24. decembra. — Danes dopoldne je že četrti brt letos zatrenilo mesto Chicago kot noč. Dim, megla in pomanjkanje svetlobo so bili vzroki temnega dneva.

Po državah Kansas in Missouri je zapadel sneg.

MORILEC SCHMIDT BLAZEN.

Zdravniški preiskovalci, katere so vpslili kaplanovi advokati, izjavijo nenormalno duhovnovih prednikov.

New York, 24. decembra. — Danes je bil poklican četrti zdravnik, katerega so vpslili Schmidtovi advokati, da preišče duševno stanje morilca Hansa Schmidta. Preiskovalec Dr. M. S. Gregory iz Bellevue bolnišnice se je izjavil, da je bil Schmidtov na tako napojen z mnenjem, da daruje Bogu, če vsmrti Ano Aumuller, da Schmidt ni niti vpošteval človeških postav. Pridjal je, da, če bi kredo došel in bi Schmidta zadržal s kakim govorom, uvidel bi, da je njegov namen hudodelski in ne vsmoril bi žrtve.

Vsi štiri zdravniki, katere so vpslili Schmidtovi zagovorniki, so se izrekli, da je bil Schmidt blazen, kakrat ko je zlorabljal, vsmrtil in razkosal svojo ljubico Ano Aumuller. Schmidtovi advokati so pokazali s lestvico sorodnikov Schmidta, da je bilo več njegovih sorodnikov blažnih, in da jih je storilo nekaj samomor.

DRŽAVA MISSOURI RAZVELJAVI 20 KORPORACIJ.

Jefferson City, Mo., 24. decembra. — Nadsodišče države Missouri je suspendiralo dvajset lesnih trgovin in jim je prepovedalo tržiti, dokler ne plačajo globe \$436,000. —, ker so kršile anti-trust postavbo. Štirin korporacijam katere niso bile inkorporirane pod zakoni države Missouri, so se od vzele licence, in naložila se jim je tudi globa. Globe kompanij znašajo od \$1000. — do \$50,000. —.

Sodišče je izdalo odlok, ker je posebna komisija, priporočila suspendiranje potem, ko je našla, da so se korporacije združile v trust v svrhu vzdržanja visokih cen za stavbeni les, in v svrhu omejevanja produkcije stavbenega lesa. Poleg tega so tvrdke zalagale le gotove odjemalce in ti odjemalci so se zavezali kupovati le od teh korporacij. Zdrudnih trgovin in gotovih malih trgovcev, kateri se niso podvrgli gotovim predpisom, niso te suspendirane korporacije hotele zalagati.

AVSTRIJSKI PARNIK PRIPELJE IZDELKE NA RAZSTAVO.

Washington, 25. decembra. — Avstrijski parnik Kaiser Franz Joseph bo nosil k razstavi v San Francisco, Cal., avstrijske izdelke iz zlata, srebra, bronca, porcelana in stekla. Parnik se pripravlja za odpotovanje okoli Južne Amerike. Parnik je opremljen za pogostenje med potjo predsednikov Brazilije, Argentine in Urugaja.

NEURJE V NEMČIJI VZROK SMRTI IN ŠKODE.

Hamburg, Nemčija, 24. decembra. — Hudi viharji zadnjih štirinajst dni so napravili mnogo škode po severni Nemčiji, posebno ob reki Elbi. Pet in petdeset oseb je bilo vsmrčenih.

K NOVEMU LETU.

Rev. A. Smrekar

Novo leto smo začeli,
Milo srečo daj nam Bog,
Da bi dobro ga komčali
Brez težave in nadlog,
Naj bi v miru vsi živeli
In ljubili se srčno,
Da ne bomo se kesali,
Ko nam v veke da slovi.

CERKVENO BOŽIČNO DREVO OROPANO.

Syracuse, N. Y. 25. decembra. Roparji so vlomili v South presbiterijsko cerkev in so oropali cerkevno božično drevo, ki je bilo obloženo z raznimi darili za otroke, kateri so poklonili bogataši revnim. Mnogo otrok je vsled tega brez obiska Santa Klavza.

SOCIJALIST IMENOVAN MINISTERSKIM PRESEDNIKOM.

Pariz, 23. decembra. — Gaston Doumergue je novi ministerski predsednik Francije. Star je 50 let in eden najizvzibanejših politikov Francije. Doumergue je radikalni socijalist.

PRIJATELJICA LOČENE ŽENE VSTRELI MOŽA IN SEBE.

Philadelphia, Pa., 25. decembra. Katarina Witman, 35 let stara, je vstrelila Wm. Murplyja, 40 let star, pred Murplyjevo hišo v West Philadelphia. Morilka je potem hitela domu, en blok daleč, in je storila samomor.

Gospodična Witman je bila prijateljica, žene Murplyja. Murply ni živel z ženo več mesecev.

HIŠA ITALIJANA DINAMITIRANA.

Bellaire, O., 24. decembra. — Dva neznanca moza sta razrušila hišo italijanskega trgovca Emil Demarco z dinamitom rano danes zjutraj. Deset oseb je telesno poškodovanih. Hudodeleca sta pobegnila.

TRI USMRČENI PRI DOSTAVLJANJU DAROV.

Hampton, N. J. 24. decembra. — Tri osebe so bile vsmrčene na križišču železnice tukaj, ker je Reading vlak sunil v voz na katerem so usmrčeni sedeli. Dva sta dostavljala po hišah božične darove, ki so se poslali potom pošte, in tretji, deček, se je vozil z njima.

SKUŠAJO PORAVNATI STAVKO V OHIO.

Stenbenville, O., 26. decembra. Kot posledica zborovanja na božični dan skušalo se bo poravnati stavko 2000 kositarskih delavcev Philips Sheet & Tinplate kompanije, ki so na stavki tukaj in v Wierton, W. Va., že od meseca julija. Delavci zahtevajo pripoznanje unije.

ŠPANCJI PRISILJENI POSODITI HUERTOVI VLADI

VLADA PONUDI NA PRODAJ ZEMLJIŠČE V SVRHO DOSEGE DENARJA. VILLA SE NE BOJI NAPADA. MERCADO Odstavljen. CHIHUAHUA OPUSTOŠENA. BANKA PRENEHA. TORREON PADE V ROKE VSTASEM.

Mesto Meksiko, 22. decembra. — Banka za London in Meksiko je prenehala s poslovanjem, ker ni mogla dobiti denarja, da bi izplačala vlagateljem, ki so zahtevali denar.

Chihuahua, Meksika, 23. decembra. — Vstaški general Villa je prepričan, da ga ostanki zvezne vojske, ki so še na severu, ne morejo napasti še manj pa premagati, ker ima on v rokah vse brzozjavno in železniško zvezo. V Ojinaga je 4000 federalistov vtaborjenih, vendar po njegovem mnenju mu ne morejo škoditi več kot razdejati železnice. Chihuahua je pa dobro vtrjena, in ni se bati napada na mesto.

Mesto Chihuahua je opustošeno ker bilo je del časa oblegano in vstaši so zaplenili in oplenili vse, kjer je bilo kaj veljave. Trgovine so večinoma federalci oplenili. Ulice po mestu so nastlane s papirom in razno šaro, katero so pustili federalci predno so zapustili mesto. Ko so ustaši vdrl v mesto so oplenili kolikor je ostalo, in potem so zapečatili trgovine. Španske cerkve in samostani so prazni, ker so duhovni in nung pregnani, in celo ura se je ustavila v katedrali, ker ni nikogar, da bi jo navajal.

General Villa ne zna pisati ne čitati, vendar je zasedel kapitol in postavil se je za vladarja. Raul Madero, brat vsmrčenega predsednika Medoro, bosvetovalec generala Villa, kadar se vstanovi nova vstaška mestna vlada.

Ojinaga, Chihuahua, 22. decem-

bra. — Generakl Salvador Mercado, katere je bil glavni poveljnik meksikanskih zveznih čet na severu republike je bil odstavljen, in poročalo se je oficirjem Združenih Držav, da je pobegnil preoblečen čez mejo v Združene Države. Mercado je zapustil mesto Chihuahua s svojim vojaštvom brez vsakega upora vstašem. General Francisco Castro, kateri je prej poveljeval zveznim četam v Juarez, je prevzel poveljstvo severnih zveznih čet.

Hermosillo, Sonora, 22. decembra. — Zvezni oficirji in podoficirji desetege bataljona so bi vstreljeni ob solnčnem vzhodu, ker so v garniziji v Guaymas splet karili, da bi pobegnili k vstašem.

Washington 23. decembra. — Diplomatične brzozjavke poročajo da so bili Španjoli v Acapulco prisiljeni posoditi poveljniku vladne mekskanske vojske \$50,000. —.

Vera Cruz, Meks., 23. decembra. — Da je Huertova vlada v denarnih stiskah se sklepa iz tega ker je predsednik Huerta ponudil nekemu inozemskemu uradniku en akter državnega zemljišča, ki leži ob obrežju morja in je velikanske strategične veljave.

Juarez, Meks., 24. decembra. — Ustaši so zopet vzele mesto Torreón iz rok zvezne vojske po hudih bojih. V boju je bilo 12,000 mož na obeh straneh. Ustaški general Monclovia Herra je bil ranjen in mnogo moštva je padlo na obeh straneh.

REV. DAHLSTROM VJEČEN RADI BELOSUŽENSTVA.

Seattle, Wash., 25. decembra. — Posebni agent Združenih Držav William R. Bryon je vječil v Tacoma, Wash., Rev. Albert Dahlstroma, ker je na sumu, da se je poročil in je pobegnil od kakih dvajsetih žen v raznih krajih republike.

Leta 1899 se je ta "svetnik" poročil z dekletom v Chicagi med ko je bil poročen in je imel otroka z ženo v St. Paul, Minn. Z Berto Footmayer se je poročil v Denver, Colo., in že po preteku treh mesecev je zapustil. Sestri Effie in Lillie Sandberg v Minneapolis, Minn., ste bili tudi ženi tega duhovna, brez da bi vedela ena ali druga, da imaste obe istega moža. Ta božji namestnik je zapeljal tudi Ido Rasby, Eggleston, Minn., katera je postala z njim mati in je zblaznila, ko ji je oče odvzel otroka. Ta "svetnik" je zapeljal še več družih deklet in z Marto Peterson, Rockford, Ill., je imel tri otroke.

TVORNICA ZA DENAR NAJDENA V CHICAGO.

Chicago, 25. decembra. — Zvezni detektivi so prijeli dva bivša jetnika in zaplenili so popolno opremo za izdelovanje papirnatih bankovcev po \$5. — in \$10. —. Aretirana se zoveta Edvard Westcott in Otto Allen, katera oba sta bila že zaprta radi ponarejanja denarja. Allen se je ravno vrnil iz družih mest, kjer je razpečaval in menjaval ponarejeni denar.

Oprava za delanje denarja je bila postavljena v stanovanju, ki je bilo drugače brez polišta. Detektivi so prišli na sled ponarejalcem denarja po zavoju, katerega je poslal na naslov denarjevornice potom paketne pošte Frank Lascera iz New Yorka, ki je bil aretiran, ker je razpečaval papirnatne bnkovec po \$10. — Nad 4000 ponarejenih bankovcev je policija zaplenila v denarni tvornici.

KONGRES ODGODEN DO 12. JANUARJA.

Washington 23. decembra. — Danes bo zasedanje kongresa odgoden do 12. januarja 1914. Kongres je bil v zasedanju od 7. aprila t. l. Poslanci in senatorji so večinoma pripravljani proti svojim domom za Božič in novo leto.

ČRNOGORSKA KRALJICA NEVARNO BOLNA.

Cetinje, Črna gora, 23. decembra. — Kraljica črnogorske Milena je nevarno zbolela. Dr. A. Genhart v Zurich, Švica je bil poklican brzozjavno v Cetinje.

NAJDE TRUPLO MOŽA V KLETI.

Topeka, Kan., 26. decembra. — Negrinja Ida Bryant, katera je bila spuščena iz ječe, da bi zamogla pripraviti božično kosilo za svojo družino, je našla v kleti, ko je šla po drva, truplo belega moža. Glava usmrčenega je bila popolnoma stolčena. Negrinja je stvar ovadila in aretiran je bil nje mož.

2 USMRČENA. 6 RANJENIH V ŽELEZNIŠKI NESREČI.

Buffalo, N. Y., 25. decembra. — Dva moža sta bila vsmrčena in šest je bilo ranjenih, ker je tukaj eksplodiral kotel na lokomotivi Washash železnice.

IZ NOVE DOMOVINE.

DULUTH.

— Tomaž Johnson, 53 let star, je bil 22. t. m. tako navdahnjen z božičnim veseljem, da ga je to veselje spravilo v luknjo. Nalezeli se ga je malo čez mero, in tako mu je redarska roka poskrbela za posteljo. Isti večer je bilo še pet drugih tako navdahnjenih za božič, in vsi prišli so Johnsonu delati tovarišijo.

Ko je prišel drugo jutro čez zajutrek se je povedalo Johnsonu da je post in da bo dobil le nekaj slanikov, kruh in vode. Ne bo nič. Je djal Johnson; postil se ne bom, saj sem protestant. Imel je še nekaj "okroglega" od prejšnjega dne in tako je naročil zajutrek za se in za vseh pet tovarišev. Povedalo se mu je, da račun restavrant 25c za vsak zajutrek, a to ni igralo pri Johnsonu nobene vloge in poslal je policajca naj naroči zajutrek, naj stane kar hoče. Nekaj minut pozneje je dospelo pet zajutrkov in jetniki so se mastili kot kralji. Pred sodnikom bili so kaznovani za različne kazni od \$3. — naprej. Johnsonu je bilo edino žal, da ni mogel plačati globe za vse.

Vnašem uradu so se zglasili: Mrs. Marija Sodar, Greaney, Minn., in John Golob, Hibbing, Minn., glede lot v New Duluth. Lorenc Maruš, Little Fork, Minn., in John Mlažnik, Greaney, Minn., glede državljskih papirjev.

CHISHOLM.

— Vsi Slovenci in Slovani ste vabljeni, da se vdeležite seje Političnega kluba, ki se vrši dne 1. januarja ob 2. uri popoldne v Hrenovi dvorani. Na dnevnem redu je volitev odbora in druge važne stvari.

John Lamuth, tajnik.

— Anton Kovšček je bil aretiran in kaznovan z globo \$44.50, ker je zmenjal v Wain-ovi trgovini ček, kateri je bil zvišan od \$59.85 na \$69.85. Kovšček ni čeka sam povišal, bil je pa zraven ko se je povišala številka. Besedilo, ki je značilno svoto je bilo nespremenjeno, in ček se je zmenil, ker je bil trgovski pomočnik, ki ga je menjal, premalo pazljiv. Kovšček je vrnil \$10. —, katere je preveč dobil.

— V prigibu vam pošljem, za michiganske šrajkarje, nakaznico za \$18.35. Omenjeno svoto, pošljite na glavnega blagajnika, S. H. Z. Mihael Sumič-a 421—7 th St. Calumet Mich. da bo, plačal assement pri zvezi za najbolj potrebne člane.

Nadalje vas prosim, da objavite imena darovalcev, v Narodnem Vestniku.

Darovali so: po 75c, Joseph Lani, Anton Gerzin, Matt Bahor; po 50 c, Louis Kmet, Mijo Karakaš, Joseph Dren; po 35 c, Frank Severinsky; po 25 c, Mrs. Magie Tanko, Frank Geršič, St. Zgone, Jos. Zlatorepec, Mile Lašič, John Mustar, Matt Bijondič, Tomas Špraje, Martin Zallar, Jos. Grum, John Malnar, Anton Žarga, Anton Hren, Frank Vlahinič, John Semič, Frank Sprajcer, Frank Klun. Joseph Lani, tajnik.

POZOR SLOVENCIM!

Z dnem 1. januarja 1914 bom otvoril v Chisholmu, Minn, na 1 Ave en blok od pošte blizu cerkve novo krojačnico in prodajalno za vsakovrstne možke oprave. Rojakom se priporočam za obilen obisk. Skrbel bom vedno, da bom stranke postregel z dobrim blagom in po nizkih cenah.

Frank Žagar.

ELY.

V nedeljo dne 21. decembra 1913 zbrali so se vsi člani društva sv. Cirila in Metoda št. 1. J. S. K. J., v dvorani našega rojaka Joseph Skaleta za izvolitvi novi odbor, za leto 1914: Izvoljeni so bili sledeči:

Joseph Sprajcer predsednik.
Joseph J. Peshel podpredsednik
Frank M. Delateh tajnik.
Stefan Banovetz blagajnik
John Zbancnik zapisnikar
Joseph Šikonjica nadzornik
John Knitica nadzornik
Frank Jerič nadzornik.
Nadalje opozarjam vse člane

zgoraj omenjenega društva glede novih pravil katere v kratkem času dobimo in po katerih naj se vsak član pravilno ravna in to posebno glede bolniške podpore, katere bodo s pričetkom januarja 1. — 1914, plačana vsem bolnikom iz glavnega urada J. S. K. J. Tem potom opozarjam, vse člane glede otroškega oddelka ker isti pride takoj v veljavo, kakor dobimo pri celi organizaciji, določeno število katero bom naznanil, pri seji kakor tudi v časopisu. Vsakega očeta je dolžnost, upisati v društvo svoje otroke, da dobi oče ali mati v slučaju smrti vendar ne kakaj podpore za pogrebne stroške in drugič otrok ko doraste postane lahko aktivni član, iste organizacije, kakor je oče. Za stariše je to velikega pomena, in časti vredno. Torej, dragi sobrat, vstopimo na noge in delujmo vsi v korist naše stare in slavne organizacije J. S. K. J. Opozarjam vse člane društva sv. Cirila in Metoda št. 1, na Ely, in tiste kateri so oddaljeni, da naj pošiljajo pismeno ali naj pridejo osebno za vse tajniške zadeve po januarju 1. — 1914 na moj dom na 411 Sheridan St; nasproti novega "Čitalniškega Doma, "ker bodem vedno na razpolago vsem članom našega društva. Za napredek J. S. K. J. in dr. Cirila in Metoda št. 1!

Frank M. Delateh tajnik bx 617, za leto 1914.

— Pretečeni teden je bil operiran v tukajšnji bolnišnici rojak Frank Peshel na slepiču, in je že toliko okreval, da je šel na svoj dom.

— Operiran je bil tudi tukaj rojak Jožef Stušek za kilo. Poškodil se je pri delu v rudniku. Rojak Stušek je zopet okreval.

— Dne 17. decembra okoli enajste ure je šel John Koprivec ven, preden se je podal k počitku. Nenadoma sliši ropot v kleti. Hoteč se prepričati kdo je v kleti, pogleda v klet, in v temi čuti, da je nekdo notri. Hitel je v hišo po samokres. Ko pride nazaj, je tat že pobegnil z galonom viskija. Rojak Koprivec je streljal za tatom in ta se je tako prestrašil, da je pustil galonek iz roke pasti, in jo je popihal proti elyškim jezerom. Do sedaj se še ni zvedelo kdo je tisti, ki je tako nagnjen na visko, da jo hodi krasti po kleteh.

— Med tukajšnjim občinstvom krožijo govorice, da bo začel obračunati Chandler rudnik št. 5 takoj po novem letu. Upamo, da se to vresniči.

— Pretečeni teden je bil tukaj pokopan rojak Germ. Padlo je nanj drevo in ga je vblilo. Vslužben je bil pri St. Croix Lumber Co.

— Boljšega božičnega darila človek ne more želiti kot ga je dobil Joseph Gradišar v Savoy location. Gospa štorčlika mu je prinesla nam reč kar dve hčerki. Podala se je potem k Frank Antoniču in Frank Dejaku, in pri vsakemu je pustila po enega sinčka.

EVELETH.

— Cenjeno uredništvo N. V. Društvo "Složni Bratje" Samostojno Slovensko Hrvatsko Podporno Društvo je imelo glavno zborovanje dne 21. decembra in volitev odbora za leto 1914. Izvoljeni so bili sledeči uradniki: Predsednik John Intihar podpredsednik Matt Hrovot, prvi tajnik Frank Peterlin, drugi tajnik Anton Lavrič, blagajnik Jos. Frančel grand ave 804., Nadzorniki: Frank Perušek, Andrej Kranjec, Jos. Sedaj; bolniški odbor: Predo Frank Blatnik za mesto, John Segar za Jayol Loc., Jakob Semečič za Spruce Loc., Gregor Gregorič zastavonoša; And. Kranjec, Jos. Kranjec, Primož Tomažič; vratar John Prelesnik; Doktor Johnson zdravnik.

Obenem se je tudi ukrenilo za razvijte ali blagoslovljenje zastave in veselice katero priredi Samostojno Društvo v korist društvene blagajne. Vabi se tudi v ljudno vsa cenjena društva, da se zagotovo vdeležijo na novega leta ob 9. uri dopoldne slavlja. Zbirališče je v dvorani. Ob desetih dopolndne odkorakamo z zastavami v cerkev, da se udeležimo sv. maše. Dragi rojaki pokažimo slo-

žnost. Pomagajmo eden drugemu Vsim želim srečno novo leto!
Frank Peterlin, tajnik.
— Odvetniki župana Saari so vložili tožbo zoper izvolitev župana Gleason in dolžijo Gleasona korupciji dejanj za čas kandidature in se je priporočal volilem na druge načine kot potom časnikov in to brez njegovega podpisa. Dalje dolži tudi Saari Gleasona, da je Gleason plačeval volilem pijačo naravnostno in nenaravnostno, da so volileci dobivali cigare, in da je Gleason deloval sam in po drugih na vse načine za njegovo izvolitev. Sodnja bo stvar preiskala in odločila kedo bo županovalel naselbini Eveleth.

HIBBING.

— Naše društvo sv. Janeza Krst. št. 112, J. S. K. J., je izvolilo sledeče člane:

Predsednik Andrew Divjak, podpredsednik Joe Šilc, tajnik Martin Chernugel, podtajnik John Skubič, blagajnik Frank Gornik, odbor: Ferdinand Ravšel, Blaž Gorše, Marko Majerle. Bolniški načelnik: Andrew Ažanič, Jakob Nelz, Maršal John Vidergar.

Voščim članom J. S. K. J. srečno novo leto.

Martin Chernugel, tajnik.

TOWER.

— V odgovor na več vprašanj od rojakov iz Soudan in Tower, glede ulaganja denarja, tem potom naznanjamo, da istega lahko pošiljajo po pošti na naše stroške če sami nemorejo ali ne vtegnejo sem. Banka plača obresti po 3 od stotke od prvega dneva uloge in denar se lahko vsak čas dvigne. Pojasnila glede posojil; in druge važne stvari se dajejo pismeno na zahtevo. Priporočamo se vsem cenjenim rojakom in jamčimo za popolna tajnost vseh nam zaupanih zadev, kakor tudi za hitro in pošteno delo.

First State Bank of Ely, Minn.

NOVICE MED SLOVENCIM V AMERIKI.

Veselico priredi Ciril Metoda v podružnica št. 1. v Beethovem Hall v New Yorku dne 10. januarja.

— Umrla je v Lloydell, Pa., Ana Guzelj, rojena Rozina, stara 24 let, rodom iz Planine pri Rakeku. Zapušča žalujočega soproga in teden dni starega sinčka; tudi enega brata in dve sestri. Pokojnica bila je članica društva sv. Petra in Pavla št. 35, J. S. K. J., katero jo je spremlilo k pogrebu, in pridružil ste se tudi društvi "Simon Gregorič," S. N. P. J., in "Zavedni Slovenec," S. D. P. Z.

Igro "Trije tički" priredi Slovensko samostojno uodporno društvo Vitezov sv. Jurja v Waukegan, Ill., dne 31. decembra v Mat. Slovni dvorani. Začetek ob pol osmih zvečer. Po igri ples in zabava. Ob polnoči bode slika Staro in Novi leto.

Umrl je v South Chicago, Ill., rojak in salunar Jožef Kompore. Truplo je zakopano v Joliet, Ill. Bil je član Vitezov sv. Florjana št. 42, K. S. K. J. Ranjki zapušča žalostno udovo in več otrok. Pokojnik je bil 50 let star, rodom iz Metlike na Kranjskem. V Ameriki je bival 27 let.

Umrla je v Browns, Iowa, Marija Šterbene, stara 86 let, rojena v Daskovi vasi pri Starem trgu na Kranjskem.

Smrtno zabol je rojak Mat. Dobrinč rojaka Jakoba Pogačnika v Taylor Springs, Ill. Rojak Pogačnik je drugi dan umrl. Ranjki bil je član društva sv. Barbare. Pogačnik je rodom iz Koroškega. Preobila pijača pri krstiji je kriva umora.

Zabavo priredi naraščajo Slovenskega Sokola v Cleveland, O. Polovica dobička gre Slov. Narodni Čitalnici, druga polovica Slovenskemu Sokolu.

Umrl je v Cleveland, O., rojak Franc Medved, star 63 let. Našli so ga mrtvega v soboto v kleti na 6424 Spilker ave, kjer je bil zadnjih pet let zaposlen pri M. J. Lovec. Zadel ga je srčna kapa. Doma je bil iz okolice Novega mesta kjer zapušča dva brata. V Ameriki je bil 20 let.

Umrl je Frank Skubi v Cleveland, O., star 46 let. Doma je iz Starevasi pri Grosuplji. Bil je samec in dve leti v Ameriki. V stari domovini zapušča brata in

setro.
Umrla je starišem Kie v Newburgu petletna hčerka Mary za pljučnico.
Umrl je v Pueblo, Colo, George Kerin. Vzrok smrti je baje operacija na slepiču, ki so jo izvršili malo pred smrtjo. Omenjeni je bil član društva "Sokol" J. S. K. J., ki mu priredi pogreb. Pokojni zapušča žalujočo ženo in tri otroke.

Umrla je v Canon City Colo po kratki bolezni ga. Marija Ločnikar, rojena Coš. Tukaj zapušča stariše ter pet bratov in eno sestro.

OTROCI.

Longfellow, poslovenil Andrej Smrekar.

Sem k meni pridite, otroci Pri igri slišal sem vaš klic. Otrsel sem skrbi se težkih In zopet sem veselih lie.

Odpirate na shodu okna, Odkoder solčnice sveti, Kjer glasni ptički žvrgolijo, Kjer v mladem jutru vir šumi.

Krilatci gozdni, solčni žarkji, Vodice v sreču vam žive, Jesenska burja v sreču hruje In sneg pokriva mi lase.

Oh, kaj bi nam ta zemlja bila, Da več ne bilo bi otrok? Za nami bila bi vse čuvača, Pred nami tema krog in krog.

Zelenje hrib in dol odeva In pije roso, luč in zrak, Da v krepke veje se razraste Počasi živja sok sladak.

Zelenje vi ste nam, otroci Brez vas bi bil otrpel svet, Vi daste nam ozračje zdravo, Vi naših dni ste pravi cvet.

Sem k meni pridite, otroci Povejte meni na uho, Kaj sape tajno šepetajo In kaj vam ptičice pojo.

Kaj naše vse so umetnije Kaj v bukvah mnog popisani list Pod solncem lepše ni krasote Kot vaš pogled kristalno čist.

Vi boljši ste kot vse balade Vaš glas najlepše se glasi, Vi žive pesni ste, otroci, Vse drugo mrtvo se mi zdi.

V BRIVNICI.

A. P. Čehov:

Prestavil Fedor Aleksejovič.

Zgodaj zjutraj je. Ura ni še sedem; toda Makar Kusmič Blestkin je že odprl brivnico. Lastnik, mlad mož, star približno triindvajset let, neumit, v umazani, a gibzalinski obleki, se trudi da bi pripravil sobo. Sicer je ni treba veliko pripraviti; vendar je ves potan pri tem delu. Tu briše s cunjico, tam praska s prstom, tam najde stenico in jo zbrže s stene.

Brivnica je majhna, ozka, nesnažna. Stene so olepljene s tapetami. Med motnima, mokrima okroma so ozka, cvileča, potrta vrata in nad njimi zvonček, ki je že ves zelen vsled vlage, in ki se krčevito pregiblje in zvonji brez vzroka.

Če pogleda kdo v ogledalo, ki visi na steni, mu raztrga obraz na najgroznejši način na vse smeri. Pred tem ogledalom brivec striže in brije. Na mizici ki je ravno tako nepobrisana in umazana kakor Makar Kusmič, leži vse orodje: glavnik, škarje, britev, razne pomade po kopejki, pudra za eno kopejko in razne druge priprave in vse po kopejki. Da. vsa brivnica ni več vredna kot petnajst kopejk.

Nad vrati se oglaš ječanje bolnega zvonce, in v brivnico stopi že star mož v obnošenem kožuhi in čevlji iz klobučevine. Glavo in vrat ima zavito v žensko ruto.

To je Erast Ivanič Jagodov, krstni boter Makara Kusmiča. Prej je bil nastavljen pri konzistoriju kot čuvaj; sedaj pa stanuje ob Rdečem ribniku in se peča s ključavničarstvom.

"Dobro jutro, ljubi Makar, moj dragec!" ogovori Makara Kusmiča, ki ima strašno veliko dela s čiščenjem.

Poljubita se. Jagodov odvrže z glave ruto in se prekriža.

"To je daleč!" je rekel kašlja-joč. "To ni šala: od Rdečega rib-

nika do kalugejskih vrat."
"Kako se vam godi?"
"Slabo, moj dragi. Imel sem legar."
"Kaj pravite? Legar?"
"Da, legar! En mesec sem ležal; mislil sem, da bom umrl. Že so me bili dejali v poslednje olje. Sedaj mi izpadajo lasje. Zdravnik mi je priporočil, naj jih dam odrezati. Rekel je: 'Zrastli bodo novi, močnejši lasje.' No, in tedaj sem si mislil: k Makarju pojdi. Na mesto k drugemu, raje k so-rodniku. Prvič naredi veliko boljše, drugi noče vzeti denarja. Sicer je precej daleč, to je res, a kaj to! Se vsaj nekoliko izprehodim."
"Postrežem vam prav z veseljem. Prosim, tu."

Makar Kusmič se nerodno prikloni in pokaže stol. Jagodov se vsede, se ogleduje v zrcalu in je s tem, kar vidi, popolnoma zadovoljen: ogledalo mu kaže čudno karikaturo s širokimi usti, topim širokim nosom in z očmi na čelu. Makar Kusmič ga pokrije z belim prtom z rumenimi madeži in vzame v roko čkarje.

"Ostrigel vas bom čisto na kratko, čisto golo," je rekel.

"Naravno. Glava mora biti ravno taka, kakor kakega Tatara, kakor topova krogla. Lasje bodo potem mnogo gostejši."

(Dalje na zadnji strani.)

Mali oglasnik.

IŠČEM

svojega brata Franka Reims. Prosim rojake, če ve kdo za njega, naj mi naznani njegov naslov, ali pa se naj sam oglasi.

Louis Reims bx 63
New Duluth, Minn.

POZOR ROJAKI!

— Prodajam loto s hišo; lota meri 25 krat 125 čevljev. Lota je sčičena in polna rodovitne zemlje. Hiša ima osem sob in klet. Dve sobi merite po 6 krat 18 čevljev. Hiša je tri leta stara. Trda tla spodaj in zgoraj. En blok od Misabe postaje in v bližini rudnikov. Ugodna prilika za držati ljudi na hrani in stanovanju. Prodajam hišo ker nameravam oditi na farmo. Oglejte si hišo in pozvete vse natančno pri Jožef Uletu 106 Poplar Street, ali Box 257, Chisholm, Minn.

CONRAD & HARD POGREBNIK IN KANCELJIŠKINA MAZILICA Waukegan, Ill. Tel. št. 95. Priporočamo se Slovencem in Hrvatom. Vozovi za pogrebe in svatbe vedno na razpolago. Založna vsakovrstna krst. Pochitete nas lahko podnevu ali ponoči.

BURKE & WRIGHT, (THE RED FRONT) 115 So. Genesee St., Waukegan, Ill. Tel. št. 732. Slovencem in Hrvatom v Waukegan in okolici priporočamo našo dobro znano trgovino z železnimi, brivnimi, noži in barvami. Izvršujemo tudi kleparska dela. Cene zmerno.

J. A. PETROSHIUS pogrebnik, 12 1/2 10th St. No. Chicago Ill. Tel. št. 965. Priporočam se Slovencem in Hrvatom, kadar potrebujejo vozove za svatbe ali pogrebe, katere ima vedno na razpolago po cenejši ceni kod drugje. Velika izber krst po nizki ceni. Pogrebe prevzema po dogovoru.

JOSIAH COLLINS pogrebnik in zalagatelj okvirjev za slike, SO. RANGE, MINN. Tel. št. 766 J. Priporočam se Slovencem in Hrvatom, kadar potrebujejo pogrebniha, ali če potrebujejo okvir in steklo za sliko. Postrežba točna in zadovoljliva. Cene nižje kod drugod.

POZOR.

taisti, ki še imate dobiti slike. Razposlali smo sedaj skoraj vse Samo nekoliko še jih ima za dobiti. Ostale razposljemo v par dneh. Prosimo, de vzamejo cenjeni naročniki na znanje, da za naprej ne bodemo več dajali slik, pač pa prekorišno knjižico "Kako Postati Državljan" vsem tistim brezplačno, kot darilo, ki predplačajo naročnino za eno leto ter zahtevajo to knjižico.

Upravništvo Nar. Vestnik.

5 pristnih pijač in te so

Kranjski Brinjevec, Slivovec, Tropinovec
Grenko Vino in Highlife Bitters. Vsak gostilničar, kateri hoče napredovati, mora poskušati in kateri ne poskuša tudi ne napreduje s svojo trgovino. Prava pristna pijača portira naravnost iz Kranjskega Brinjevec, Slivovec in Tropinovec; tudi izdeluje pravo Naročite si en zaboj te ali one pijače za klenic. Prodajam samo na debelo. Pišite po

A. HORWAT, 600 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.

SOVOI K SOVOJIM!

SLOVENSKO - HRVATSKI SALOON
RANGE HOTEL
713 WEST SUPERIOR ST., DULUTH, MINN.
(BLIZU SOO LINE KOLODVORA)

TOČIMO SVEŽE PIVO. FINO VINO IN RAZNE LIKERJE.
: SNAŽNA PRENOČIŠČA OD 25c DO 75c. :

BACICH & TALKOVICH, lastnika.

SOVOI K SOVOJIM!

How much do you earn?

" " " "Spend?"
" " " "Waste?"
" " " "Save?"

Put some of your earnings in the Bank it will come in handy some day

NASA BANKA NAJ BO VASA BANKA.

Z veseljem in brezplačno dajemo mi potrebne nasvete in pojasnila v raznih kupcijskih zadevah vsem onim, ki se obrnejo na nas v takih zadevah.

Posebno pozornost dajemo pri trgovskem čekovnem prometu po sameznih oseb, tvrdk ali družb.

PRI HRANILNIH VLOGAH PLAGUJEMO PO 3 Odstotke

Miners State Bank Chisholm, Minn.

KOVALL & SON, ELY, MINN.

GROCERIJSKA IN MANUFAKTURNA TRGOVINA

Tem potom naznanjamo cenj. občinstvu, da imamo v zalogi dosti novih oblek za dečke; dalje vsakovrstnih trepežnih obuv in lepega blaga za ženske obleke. Cenj. odjemalcem se v ljudno priporočamo za obilen poset pri nakupovanju.

V POSLOPJU SARTORI BROS. ELY, MINN.

VOJSKA!

VSE PAROBRODNE DRUŽBE SO NAPOVEDALE VOJSKO CANADIAN PACIFIC STEAMSHIP LINIJ.

Ne Zamudite Prilike

TEMVEČ kupite parobrodni list za ženo, brata, dekleta ali prijatelja, kateri se nahajajo v domovini dokler je cena na nizki vojni stopnji. NOVI ASTRISKI ZAKONI za izseljence bodo zelo strogi, in težko bode naše rojake dobiti v AMERIKO.

VOŽNJI LISTEK JE VELJAVEN ZA ENO LETO. POZURITE SE DOKLER NI PREPOZNO.

Havre-New York samo \$25.50
Prodajamo tudi zemljišča in lote v New Duluth pišite v slovenskem jeziku.

GONSKA AND Co.
ZASTOPNIKI
305 5th Ave W. Duluth, Minn.

"Narodni Vestnik"

National Herald.

Slovenian Semi-Weekly.

Owned and published by the

Slovenian Printing & Publishing Company

a corporation.

Place of Business: Duluth, Minnesota, 405 W. Michigan Street.

National Herald

Issued every Monday and Thursday; subscription yearly \$2.00

The best Advertising medium among Slovenians in the Northwest

Rates on application

Entered as second-class matter May 11, 1911 at the post office

Duluth, Minn., under the Act March 3, 1879.

"NARODNI VESTNIK"

Izdaja

Slovenska tiskovna družba, Duluth, Minn.

Zhaja vsak ponedeljek in četrtek zvečer na 8. straneh

Naročnina stane:

Za Ameriko in Kanado za celo leto \$2.00

za pol leta \$1.00

Za Evropo za celo leto \$3.00

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne sprejemajo.

Denarne posiljave in dopisi se naj posiljajo na naslov:

"Narodni Vestnik", 405 W. Michigan Street,

Duluth, Minn.

KUPITE ZEMLJO.

Zemlja je edino trajno posestvo. Če hočete imeti vaš denar dobro naložen, kupite zemljo, kupite farme tam, kjer vam bodo pomagale vse podnebne in življenske vdobnosti k uspehu, kupite lote tam, kjer se vsled rastujoče industrije cena hitro zvišuje.

Skoro vsako drugo investiranje je mnogo bolj spekulativno kot nakup zemlje. Večina vrednostnih papirjev ima isto vrednost kot jo ima voda v reki, ki teče v morje se zgubi. Tudi denar v žepu je kot voda, če jo zlijete v koš. Raztresene, zgubi se skozi sto luknjice. Dragulj se zgubi, je kedo vkrađe; njena vrednost se ne zviša, pač pa zniža, če se kupi draguljad od prefriganih ponarejalcev. In stradateljati ter skopušiti z namenom, da se kupi denar v skrinji, nima posebne vrednosti; denar v skrinji je mrtev za istega, ki z njim skopuši, tak denar je mrtev za vse človeštvo, in vsled tega ima skupih sam leto za letom več izgube, če drži svojo kopico zlata mrtvo v skrinji.

Vrednost denarja, vrednost vsacega dolarja se zmanjšuje vsled zvišanja cen teh onih potrebščin. Zlati rudniki sveta izlivajo leto za leto za več milijonov vrednosti zlata v denarjekovnice, od kodar tečejo rumeni cekini vedno v večjem številu v svet. Čim več denarja bo, tem manjša bo njegova vrednost, ravno tako kot je tem manjša vrednost krompirja, čim več se ga pridela. V skrinji nakopičen in skrit dolar zgublja svojo veljavo; njegova vrednost, njegova kupna moč se manjša dan za dnem — vsaki dan se kupi z dolarjem manj in manj stvari, katere imajo svojo veljavo, ker so potrebne v življenju, stvari, za katere se moštvo in ženstvo bori z naravo, da se zamore vzdrževati človeštvo pri življenju.

Varčujte z denarjem; živite pošteno; zahtevajte za vaše delo pošteno plačo; zahtevajte za vaš pridelek, za vaš izdelek, za vaše blago, za vaše posredovanje, za vaš prevoz poštene ceno; zmanjšajte življenske stroške kolikor mogoče; živite tako kot naj živi civiliziran človek; in, če kaj prihranite ter hočete, da bodo prihranki varno naloženi, da bodo prinašali sigurno vsakoletne obresti, če hočete, da bo prihranjen denar delal za vas — kupite zemljo. Sveto pismo nas uči, da je vstvaril Bog zemljo. Druge zemlje najbrže ne bo vstvaril tako blizu naše zemlje, da bi zamogli z zrakoplovom poleteti na njo in jo zasesti, predno bi se sinovi in hčere Adama in Eve te novostvarjene zemlje tako pomnožili, da bi ne bilo dovolj prostora na nji za preobilico prebivalcev naše stare zemlje. Prebivalstvo te zemlje kraljuje le čez to zemljo, kolikor jo je danes. Bog ne bo vstvarjal druge za nas — smo previliki grešniki — prebivalstvo se množi hipoma, leto za letom bolj, in vrednost zemljišč v civiliziranih državah raste vedno, zato ker je vedno več zemlje zasedene, in zato ker ima dolar vedno manjšo vrednost, vedno manjšo kupno moč.

Bliza se dan, in prišel bo dan, ko ne bo več mogoče zemlje kupiti. V mnogih krajih je že prišel ta dan za delavca. V industrijskih krajih, kojih bodočnost je sigurna evetja, je za delavca že težko kupiti lote; v farmerskih pokrajinah, kjer so vse vdobnosti za vspeh, ne more delavec misliti na nakup zemljišča ali farme. Zemlja je danes najboljša blago za investiranje, za spekulacijo. Vendar dan bo mogoče prišel, ko bo spadala vsa zemlja vsemu človeštvu, človeštvu kot celoti. Predno bo ta čas prišel, in ta čas je še daleč v bodočnosti, odzvelo bo človeštvo ves nezazlužen dobiček spekulantom z zemljišči, in zemljišča bodo zasedli vsi ljudje, ker vsi ljudje, vsaka občina je do zemljišče svoje okolice opravljena. Danes stanujejo spekulanti z zemljišči v mestih in vlečejo dobiček iz ljudi, katerim so prodali zemljo daleč od mest, iz ljudi, ki tvorijo spekulantom večasi populomna tujo občino, iz ljudi, ki izboljšujejo zemljišča in jih obdelujejo za splošno korist človeštva.

Vendar dandanes še ni ta čas. Dandanes grabijo denarni velikanji po zemljišči in po dobičku iz spekulacij, ker vedo, da je zemljišče najboljša prilika za nalaganje denarja. In vsled tega predlagamo mi tudi našemu ljudstvu: "Kupite lote, kupite farme, naložite denar v zemljišča!"

SLIKA ILJE RJPINA.

(Konec.)

Iz cikla "Sibirske povesti." — Napisal L. K. Fredrik. Poslovenil Jaklič.

Knez ni mogel prenašati izrazov sočutja, in Pavel Petrovič ni smel kaj podobnega storiti. Moral je obstati pri vratih, ni se smel ganiti, moral je čakati, da je bilo prepozno.

"Trdiš torej, da si nedolžen," je začel iznova knez. "Primankljaj je tu, Pavel Petrovič Golčanin. Dobro. Vprašam te, ali si že poskrbel za pokritje tridesetih tisoč rubljev, Pavel Petrovič?"

"Visokost, dearja nisem jaz vzela," je stisnil Petrovič s premagovanjem. "In tudi nimam nikogar, ki bi mi posodil tolikošnjo svoto."

"Škoda, škoda, Pavel Petrovič," je zmaljal knez z glavom, navidez zatopljen v skrbi. "Škoda, v tem slučaju si izgubljen. Bodi pripravljen na vse."

"Milost," je stokal Pavel Petrovič. "Milost, denarja nisem jaz vzela! Nedolžen sem! Prisegam!"

"Pusti besede," je nadaljeval knez. "Neznosen si. Vedi se dostojno, sicer te dam odpeljati. Takoj odpeljati, razumeš! Prepovedujem takšne scene v moji sobi! Deficit je pri tebi. Trdiš, da si nedolžen. Tudi dobro; za svojo osebo ti verujem. Čuješ? Za svojo osebo. A samobesebi je umevno, da moraš primanjkljaj pokriti."

Pavel Petrovič je padel knezu pred noge. "Nedolžen sem, visokost! Denarja nisem vzela. Imam ženo, otroke, visokost! Še čisto majhni in tako ljubki, visokost! Nedolžen sem vendar!"

Zaman se je skušal knez rešiti objema rok. Vedno bolj se ga je oklepal Pavel Petrovič.

Naenkrat se je knez energično otresel in zaklical:

"Rodje Markovič!"

Sluga iz pred sobe ne naglo vstopil.

"Vrzi tega lumpa ven, Rodje!" je ukazal knez in njegov glas je postal podoben sikanju kače. "Izroči ga straži. Zaporno povelje sledi. Marš!"

Rodje Markovič je pograbil Pavla Petroviča za vrat in ga dvignil. Ta se je strgal in iznova padel knezu pred noge.

"Milost! Usmiljenje! Nedolžen sem!" je prosil kleče.

"Rodje Markovič, stori že konec!" je vzel knez trdo in sunil je na tleh klečočega v obraz, da mu je pritekla kri iz nosa.

To pot je Rodje z lahkoto dvignil Petroviča. Komaj je vstal, je udaril s pestjo Rodjo v obraz, da se je opotekel in planil je na kneza.

"Pravico!" je vpil. "Imam ženo in otroke, visokost!"

In zasidil mu je prste v vrat, da je knez omahnil na stol.

Rodje Markovič je dvignil svojo težko pest in podrl je Pavla Petroviča na tla, da je poategnil s seboj tudi kneza, čegar vrat je še vedno tiščal z roko.

Ko se je Pavel Petrovič zavedel, je čutil, da je zvezan na nogah in rokah; sedaj je vedel, da je njegova usoda zapečatena, da je vse izgubljeno. Jokal je, kričal, tulil od bolelosti, a nihče se ni zmenil zanj.

Tako je prišel Pavel Petrovič Golčanin pod številko 787 z velikim odgonom v Sibirijo, ne da bi se poslovil od svoje družine. Bilo je to leta 1896.

Ko je po leta 1908 padel knez Bogoslav Stradonovickij v dvoboju, zadet od krogelje političnega nasprotnika, so našli med zapuščeno listino, ki je pričala o nedolžnosti njegovega tajnika Pavla Petroviča Golčanina. Zvedelo se ni nikoli, li je knez napravil listino vsled pekoče vesti.

Pavla Petroviča Golčanina slučaj so še enkrat preiskali, in sodni dvor se je izrekel, da je dovolj velika kazen dvajset let pregnanstva za na pad na svojava predstojnika.

In sedaj, ljubti čitatelj, pogledj na sliko, ki jo je izvršila mojsterska roka Ilje Rjepina. Na vratih je slonel blede, onemogel mož z upadlimi lici, čegar blede obličje je bilo obrobjeno z razmršeno brado. A v njegovih očeh je plapolal ogeanj veselja, vriskajoča radost, ki ni mogla prodrati iz slabotnih prsi, se je zarezala v pogledu. Na preprosto mizo je stala uprta, slabotna, od dela izmučena žena. In dva otroka sta preplašeno gledala na neznanega in slabo oblečenega moža.

Sedaj je žena drugič zakričala, a bil je to krik največjega veselja. Ali si morda že kdaj opazil, kaj vse vsebuje tak krik. Ljubezem, srečo, up, veselje, blaženost. Veličastna simfonija človeškega čutenja. Drama nepopisne vzvišenosti.

In brez glasu sem stopil nazaj ter zaprl vrata....

V BRONSKEM RAJU.

Istrsko ljudstvo pripoveduje sledečo bajko o stvaritvi Istre.

Bog oče je končal stvaritev sveta. Vse je bilo lepo, ena dežela je bila lepša od druge. Kakor velik vrt, obdan od modrega morja, je bil istrski polotok ter vabil ljudi k srečnemu življenju. Stvaritelju pa je nedaleč od tega prekrasnega polotoka ostalo mnogo nepotrebne kamenja in skalovja. In tedaj je poklical angela ter mu ukazal, naj zmeče to nepotrebno skalovje v morje. Angel ga je ubogal, kakor mu je bilo ukazano, in je vlekel ce-

le hribe skalovja v velike vreče napolnjene proti morju. Čez istrsko deželo je letel angel s svojim bremenom. Z jezo je gledal satan stvaritev in le prerad bi uničil vso to krasoto, če bi stvaritelj ne bil močnejši nego satan. Tedaj pa je zagledal angela, ki je nesel vse ono nepotrebno skalovje vsega sveta. In tedaj se je porodila v satanovi glavi uprav hudičeva misel, ki jo je tudi takoj izvedel: Od zadaj je satan prerezal angelo vrečo in milijarde kamenjev so zasule istrsko deželo. In tako je satan uničil v enem hipu lepoto dežele ter jo izpremenil v kamen.

Tedaj pa so prišli dobri angeli in so z žalostjo gledali delo satanovo. Vendar pa je ostal še tupatam čudežnega dela stvarnikovega kak mal kos tega med razvalinami. Skrbno so prenesli dobri duhovi s suhe zemlje v morje vse, kar je ostalo še rajskega, ter je obdali, kakor bi hoteli ščititi, z morsko vodo. Tako so nastali istrski otoki, ki leže pred kamenito istrsko obaljo, tako so nastali tudi Brionski otoki. In kar o teh otokih pripoveduje pravljica, to je tudi v resnici.

Že pred leti sem slišal to pravljico o krasoti teh otokov, vendar pa se mi je zdelo skoraj neverjetno, da bi par streljav od puste, kamenite kraške Istre mogel eksistirati otok, ki ga primerjajo z rajem. In pred nedavnim sem imel priliko, da sem se o tem prepričal. Prijatelj, gospod Milavec iz Logateca, je aranžiral in zbral karavano, ki naj bi šla čez kamenito kraško puščavo v oazo — na Brionske otoke. Pridružil sem se tej številni karavani Solnce je sijalo, ko smo se vozili ure in ure skozi Istro. Kamorkoli smo se ozrli, sama skala, sama revščina. ... Srce boli človeka, ko vse to vidi. In ko nas je v Pulju sprejel parnik pod okrilje, smo se, zbijajoči se na nemirnih morskih valovih, nekoliko oddahnili. Pričakovanje, nekaako hrepenenje se je polastilo omi. Gledali smo tja v daljavo, da bi zagledali neki kos zemlje, ki sta ga stvarnikova in pa človeška roka izpremenila v raj. In komaj je preteklo dobre pol ure, smo se ustavili v pristanišču, obdanem z velikanskimi modernimi poslopji, hoteli nismo se pa dolgo obotavljali, ker zidovje vidimo tudi drugje. Hoteli smo videti naravo, ono rajsko naravo, ki so jo dobri duhovi rešili pred črnim načrtom satanovim. Pod prijaznim vodstvom upravitelja g. Thalerja smo si ogledali otok. Mnogo krasnega bajnega, rajskega smo pričakovali, toda obstali smo od začudenja, ko smo bili sredi te krasote. — Teško je vse popisati, vsaj s kratkimi besedami povedati, v čem obstoji pravzaprav ona posebna krasota Brionija. Morali bi popisati vse njegove krasote v obliki in reliefu pokrajine, in rjenih stoterih miansah in različnostih obnem, ne smeli bi prezreti učinkovanja južnega morja, sredi katerega se dviga čudovitost tega otoka. ...

Oljka se vrsti s palmami, drevesnate erike, polne belih cvetov, s pinijami, ciprese z velikanskimi, tupatam cvetočimi aloami, figovo drevo z borovničnim grmovjem. ... Vse zeleno, vse zaraščeno. Med temi zaraščeni eksotičnimi gozdovi pa se razprostirajo majhni, pa tudi večji travniki in livade. Prsi se širijo ko vdihavajo ta južni zrak. Nekak poseben občutek obdaja človeka, ko stopa po teh čudovitih stvaritvah.

Toda kmalu zagledamo zopet nekaj drugega. Ponosni noji hodijo v omreženih prostorih, nedaleč od tod pa more gibčne opice. Tam gori, na umetno napravljenih skalinah pa nas zvedavo opazuje kozorog, pod skalinami pa skače bronzoga antilopa ter teka za nami, prosteča malo sladkorja. In zopet pridemo do bajerja, kjer ponosno vesla labud in kjer leno premišljuje štoklja, na eni nogi, koga bi zopet onesrečila. ... In vse te krasote so zbrane na enem otoku. — Človeku se zdi, kakor bi kak prijatelj narave zbral vse najlepše, kar nam nudi narava, ter razpostavil po tem otoku.

Odivljeni, presenečeni smo odšli proti hotelom, ki se, kar se tiče komforta, morejo pač kosati z najmodernejšimi velikih mest. Ko smo si popoldne še ogledali naravnost vzorno poljedeljsko gospodarstvo, nas je upravitelj povabil na kozarec brionskega vina. Velikanske kleti so polne dobre božje kapljice. In kakor smo se prej divili krasni naravi, smo zdaj občudovali kapljico, ki jo rodi ta zemski raj. V tej kapljici je zbrana vsa ona toplota, vsa ona ljubezem, s katero objema solnce to malo zemljico. Vsled tega ni bilo tudi prav nič čudno, da smo tudi mi z nekako posebno ljubeznostjo srkali kapljico, ki nas je jela polagoma navdajati z vso ono toploto, s katero sije solnce Brionske otoke. ...

Zadovoljni smo se s parnikom vračali proti Pulju in od tam zopet v domovino med zidovje. Le nekaj nam je ostalo — spomin na ta kos raja in pa spomin na dobro kapljico ki je žal nismo vzeli s seboj. ...

Da, to je življenja pot; cesta poltemna, obdana na obeh straneh z vprašanji — sfinjami in mi gremo po njej. Nikjer ni odgovora na vprašanja. Mirnoresni so obrazi sfinj, čela dolga vrsta strmi s ponosnimi pogledi v neskončnost in krog ust jim igra nekak na smeh, kakor bi govorile: "premišljaj, ugi-bljaj, oj človek, ne uganee, ne premisliš nikdar. Svet je tu, neskončno velik, neskončno lep, živis v njem, vidiš ga, a če vprašuješ od kod, zakaj, od kodaj, kako ne dobiš odgovora na vprašanje. Nikdar torej ne bomo odgovorile." Zato so tako resno ponosni obrazi sfinj. Od kar pzna zgodovina človeštvo, se je človek ubijal s temi vprašanji. Vsak je to rešil po svoje, a ko je rešil, je zapazil smehljaj na ustnah sfinj. ... in je videl, da ni rešil prav.

Svobodna Misel I., 4.

AUSTRO-AMERICANA PAROBRODNA DRUŽBA.

Direktna črta med New Yorkom in Avstro. Ogrsko.

Nizke cene. — Dobra postrežba. Električna razsvitljava. — Dobr kuhinja. — Vine brezplačno.

Kabine III. razreda na parobrodih

KAISER FRANZ JOSEPH I.

in

MARTHA WASHINGTON.

Na ladjah se govore vsi avstrijski jeziki.

Družbini parobrodni na 2 vijaka:

KAISER FRANZ JOSEF I., MARTHA WASHINGTON, LAURA, ALICE, ARGENTINA, OCEANIA.

Novi parobrodni se grade.

Za vsa nadaljna pojasnil se obrni na glavni zastop:

PHELPS BROS. & CO., General Agents,

2 Washington St., New York, ali na njih pooblašcene zastopnike v Zedinjenih državah in Canadi.

ČE SI ŽALOSTEN ALI OTOŽEN

poseti naš

Ely Opera House

kjer bodeš videl krasne, naj-novejše premikajoče slike, obsegajoče črtice iz celega sveta. Slike so jako poučljive in tudi zabavne. — Menjavamo jih vsak dan. — Za običlen poset se priporoča

VOĐSTVO.

ZNAK DOBRE OBLEKE

DVE VELIKI TRGOVINI DULUTH SUPERIOR

Cena za vse enaka. — Obleka za moške in fantje; najboljša blago po primeranih in poštenih cenah.

SLOVENSKA GOSTILNA

Frank Medved CHISHOLM, MINN. Phone 101.

PRIPOROČA SE CENJENIM ROJAKOM V OBILEN POSET.

NAJBOJŠA POSTREŽBA Z VSAKOVRSNIMI PIJAČAMI.

Frank Veranth

ELY, Minn. - Phone 96.

PRIPOROČA SE ROJAKOM ZA NAROČILA TRDEGA IN MEHKEGA PREMOGA.

Narocite pravčasno, da boste imeli kadar rabite.

ROJAKINJE POZOR! LEPA PRILIKA

za učenke, ki se žele naučiti šivati ženske slannike. Učenke se sprejemajo po dogovoru vsaki dan od osmih dopoldan do osmih zvečer. Naslov Helena Vičič 458 N. Halsted St., Chicago, Ill., 2. nadstropje zadaj.

Ljudje, ki poznajo dobri tobak, kadijo Havana cigare.

Poskusite cigaro S. N. P. J.

ki je najboljša cigara na Range. Varos in Iby so tudi dobre cigare. Vse te izdeluje

LOUIS TILLMAN Aurora, Minn.

POGLEJ! POGLEJ! POGLEJ!

Cenjenim rojakom Slovenecem in Hrvatom naznanjam, da imam v zalogi veliko kalifornijskega vina. Staro belo po 75c črno 70c, novo belo po 65c črno 60c galon s posodo in vožnino (freight) vred po Rangu. Manj kot 28 galonov se ne more naročiti. Se toplo priporočam za obila naročila Anton Fox, bx 887 Virginia, Minn.

DR. RICHTER'S Pain Expeller

Prežene bolečine revmatizma, migra, gijo ali trganje po željstih, nevralg, bolečine in trdosti v členih in mišicah, Izvrstno zdravilo, če se kak člen izp, ozdravi prehlajenje, gripo, boleči v in nahod. Zabrani vnetje pljuči in tščanje v prsih.

Ozdravi glavobol in zobobol.

4-5 kapljice v kozarcu vode je iz vrstno sredstvo za grgranje v sluzni vnetja grla.

Če se užije (4 kapljice v kozarcu de) je izvrstno zoper krč v želodcu in neprebavljivi.

Pristni expeller pride v zavojku, kakor ga kaže slika.

PAZITE NA NIČVREDNE PONAREDBE.

25 in 50 centov steklenica v lekarnah

F. Ad. Richter & Co. 74-80 WASHINGTON STREET NEW YORK.

Pozor! Pozor! Pozor!

Z malim denarjem veliko zabave!

Najboljši in najnovejši GRAMOFON samo

\$7.50

Naročite si najnovejši GRAMOFON, s katerim si lahko napravite prijetno zabavo z najlepšimi pesmi in godbo za mal denar. Naš GRAMOFON je popolnoma nova iznajdba. Nadkriljuje vse druge radi čistega, močnega glasu, vsled tega vam ga najtopleje priporočamo. Ako si naročite naš GRAMOFON, smo prepričani, da bode z njim jako zadovoljni.

Prodajamo tudi igralne plošče najboljših pesnikov in godbenikov po 65c komad. Naše plošče so izdelane popolnoma iz nove snovi ter se pri vprabljenju nikakor ne pokvarijo. Ako padejo, se ne razbijajo, in to dejstvo jim daje prednost pred vsemi drugimi izdelki.

Jamčimo najboljšo in pošteno postrežbo s tem, da v slučaju neza, dovoljnosti naročnikom denar vrnemo. Vsa naročila se morajo pred plačati. Cenik pošljemo vsakomur brezplačno. Pišite ponj.

BENKO RUS & C 11250 INDIANA AVE., CHICAGO, ILL.

Slika kaže trgovsko poslopje iz opeke in cementa v Barrows, Minn.

Delajo tukaj tudi novi šaft 12x18 čevljev. Spomladi se bo kraj mnogo dvignil. Sedaj je čas, da kupite lote. Prodajamo na lahka odplačila.

Iron Range Townsite Co. TORREY BUILDING DULUTH, MINN.

Kadar greste nazaj v stari kraj zahtevajte "tiket" za

Baltimore and Ohio železnico CHICAGO do NEW YORKA

Pišite: R. C. HAASE, ST. PAUL, MINN. Northwestern Passenger Agent, po parobrodno knjižico, ki kaže vdobnosti te železnice do parnika.

Poljedelstvo in gospodinjstvo.

GNOJENJE Z APNOM.

Dejstva so najboljši dokazi. To velja povsod v praktičnem življenju, in med farmerji pa še posebej. Farmer je sam na sebi precejno. In to je popolnoma pravilno. Ker ravno farmerjem ponuja veliko agentov ta ali oni nasvet, koliko agentov ta ali oni nasvet, da ne skoči prevečkrat v past. Vsaki človek, mora, in tako mora tudi farmer vsako stvar preskusiti in ločiti pleve od pšenice, to je, mora pronači kaj je dobro in kaj ne, predno se loti te ali one stvari. Kar pa je pronašel dobrim, tisto naj tudi uporabi pri prvi priliki.

Vse to velja tudi o gnojenju z umetnimi gnojili in tudi o gnojenju z apnom. Mi ne prodajamo umetnih gnojil! Naš polje, naša dolžnost je naše ljudstvo poučevati o tej ali oni koristni stvari, navduševati Slovence da se posvetijo kmetijstvu, in poučevati jih, da gospodarijo umetno. In k umnemu gospodarstvu, omirna kmetijstvu spada tudi gnojenje z apnom, in to gnojenje naj se zvrsti sedaj v zimskih mesecih. Mnogo zemljišč je kislih; kislota pa vsa zemljišča, ki so bila kdaj močvirna, in kislota postanejo tudi ona zemljišča, katere se obdelujejo dolgo vrsto let brez, da bi jih osladili. Na kislem zemljišču ne uspevajo rastline, zato moramo naše njive in travnike vsaj vsakih pet ali šest let posladiti z apnom pred gnojenjem, zato je zima najboljši čas za trošenje apna.

Razne vladne in državne preiskovalnice so preskušale vrednost gnojenja z apnom in državna preiskovalnica v Wisconsinu in v dveh različnih krajih države posejala alfalfa, in sicer na eno in isto njivo, katere polovico je pognojila z apnom, drugo pa ne. Eno zemljišče je bilo v Marinette county, kjer je zemlja peščena in kislota, ker je bila, in večina jo je še, v močvirjih. Pol njive, katero so prej pognojili s podzemskimi jarki, ki pognojili z apnom in sicer eno točno na akker; drugo polovico niso pognojili. Na vsako polovico so popravili šest voz hlevskega gnojiva na akker zemlje. Drugo leto nakosilo se je v dveh košnjah z njive, ki je bila pognojena z apnom, 2781 funtov lucerne na akker, na drugi polovici njive, kjer ni gnojilo z apnom, se je pa nakosilo le 1340 funtov lucerne vsled česar se je torej dvignil pridelek za 55 odstotkov, ali več kot za polovico. Drugo leto se je nakosilo na z apnom poslani njivi 2775 funtov lucerne na akker, in na neposlanijem 1940 funtov. Vrsta tega bila je krmska vrednost lucerne na poslani njivi veliko večja kot na neposlani, kjer je raslo mnogo zelišč in kislih trav, sicer ni bilo na poslani njivi. Blizu te njive se je napravil slivov sadinski poskus še na drugi njivi s skopnimi posledicami.

Na polju blizu Sparta, Wis., kjer je tudi kislota peščena zemlja, država je država za poskušnjo dve njivi z mamut deteljo. Obe njivi ste bili razpolovljeni, in ena polovica je bila pognojena z zmletim apnecem, druga pa ne. Košnja drugo leto je dala na akker zapuščene parcele ene njive 1906 funtov, in druge 1892 funtov denarja, med tem ko ni zraslo ne nepognojene polovice toliko detelje, ki bi se splačalo kositi. Na neki njivi blizu te preskušalne njive je nakosilo na akker zemlje, ki je bila dve leti preje pognojena z apnom, 5063 funtov mamut detelje, na drugi polovici njive pa, ki ni bila poapnen, pa le 3566 funtov detelje na akker.

Če so merodajni dokazi, da naši farmerji uvidijo, da se gnojenje z apnom posebno vlažnih zemljišč plača.

glavju: "Skušnja na bolniški postelji." "Stanoval sem v bolnišnici, a zavedel se nisem, da je bilo tudi tu moje delo, na katerem bi imel izvršiti svoja najnatannejša opazovanja. V božičnem tednu sem podlegel hudi in zelo bolešni udnici, ki me je priklenila do meseca marca na bolniško posteljo. Pokorila je moje zmehkušeno telo za vse grehe, ki bi se jih imel izogniti in za katere sem, kot zdravnik, zaslužil dvojno kazno. Vše poldruge leto sem predsedel skoraj ves dan pri pisalni mizi, le redko odhaj sem šel na svež zrak, zamenjal sem telovadbo, kakor tudi pokrepčevanje svojega telesa z mrzlo vodo. Moji predstojniki so mi zapisali v spričevalo prvi rod, a v resnici sem bil pravi mazač. Ko bi bil poznal in uporabljal vsaj najnujnejša zdravstvena pravila, bil bi se ognil bolezni."

Iz navedene izpovedi, slovitega zdravnika, doni stara resnica, da je boljše izogniti se boleznim, kakor jih zdraviti.

Strojnik lahko razstavi stroj, če se mu je pokvaril, v posamezne dele, nanaša, popravi ali nadomesti pokvarjeni del z novim in ga zopet vstavi v stroj. Zdravnik tega s človeškim telesom ne more storiti.

Če izgubi kak ud vsled bolezni svojo prožnost, če je moteno njegovo delovanje, kakor ravno večkrat pri udnici srca, tedaj nam zdravniška pomoč prav malo ali nič ne pomaga. Škoda premmogokrat ostane, včasih pa zahteva popolno ozdravljenje žrtve na denarju in na času, ki jih marsikdo ne zmore.

Tu lahko rečemo po pravici, izogniti se boleznim je stokrat boljše, kakor jih zdraviti. V tem oziru je angleški pregovor resničen, ker pravi: "One ounce of prevention is better than a pound of cure." (En firnik obrambe je boljši kot en funt zdravitel).

Ostanimo pri trganju (revmatizmu), ki se čuti ravno zdaj v tem mrzlem času.

Če vprašamo ljudi, ki trpe na trganju, po njihovem življenju, izvedeli bomo navadno, da izpraznijo gotovo mero pive ali vina.

Preobilno uživanje hrane, ki vsebuje mnogo beljakovine, preplavi telo s strupenimi odpadajočimi tvarinami. Brezmiselno pijanje zvoedeni kri in telesne soku. Tako je ustvarjena dobro podlaga za revmatizem. Le še malo prehlajenja in tu je s svojimi bolečinami.

Kjer se uživa mnogo mesa, tam je revmatizem doma. To nam kaže Amerika. Preiskavanja so tudi dognala, da je zelo razširjeno v deželah, v katerih je meso glavna hrana, vnetje slepiča in rak.

Vse imenovane bolezni ne napadajo človeka hipoma. Mali vsakdanji pregreški izpodkopljujejo počasi se plačeče ravnotežje človeškega organizma; ki konečno podleže.

Zmernejše zdravljenje, pravi nek stari zdravnik. Kdor se hoče izogniti boleznim, naj ne je in ne pije preveč. Hrana iz rastlinstva, sveža zelenjava, salata, kruh in sadje naj zavzamejo prvo mesto.

Ljudje pravijo, nahod odnese drugo bolezen. Iste misli imajo tudi pri raznih prehlajenjih. Toda tako brezpomembno ne preidejo vselej. Hud nahod, kašelj, vnetje sopil, lahki katari, premmogokrat pripravljajo pot influenci, udnici in drugim težjim boleznim.

Kdor je izpostavljen mrazu in mokroti, naj večkrat prenovi nogavice in preobuje čevlje. Noge tudi segreje s tem, da pridno pregriblje prste, kar tudi sede lahko stori. Predno se vleže v posteljo, naj koplje noge v gorki in mrzli vodi in sicer tri minute v vroči vodi in 1/4 minute v mrzli vodi. To naj ponavlja dvakrat ali trikrat in preneha nazadnje z mrzlo vodo. Potem naj noge krepko zdrigne in se vleže v posteljo.

Predvsem pa se mora pregibati telo vsak dan na svežem zraku. Za stenami v tovarni ali v jami pljuča ne morejo prosto dihati, kri zastaja, glava postane vroča, noge in roke mrzle, medtem, ko je v možganih polno krvi. Človek se čuti težak, nezadovoljen, razbur-

ljiv in nervozen. Pregibanje, zrak in svetloba ne vplivata le zdravilno, temveč so naravna sredstva, ki osvežijo človeka in ga obvarujejo bolezni.

Kakor dovajamo žlečeno vsak dan hrano, ravnotako moramo tudi temeljito prezačiti pljuča vsakih 24 ur, vsaj za par minut, z globokim vdihavanjem svežega zraka.

Če hočeš globoko vdihavati svež zrak, vstopi se pokonci, upri roke v boke, rame potisni nazaj, prsa pa naprej. Z zaprtimi ustami vidnih počasi tako dolgo in globoko, kolikor zamoreš, sveži zrak in ga izdihni zopet počasi in krepko. Da se prezačijo tudi skrajna koneca pljuč, dvigni pri vdihanju zraka nekoliko rame in jih pri izdihanju zopet počasi vravnaj.

Kako se ukrepijo slabotna pljuča z vstrajno vajo, nam kaže iz grške zgodovine slavni govornik Demosten, ki je kot mladenič le z napornim jeclaje in tiho govoril. Glasno petje, pripovedovanje med hojo v breg in izgovarjanja dolgih stavkov, ukrepila so njegova pljuča tako, da je postal največji govornik starih Grkov in je s svojim močnim glasom preupil bučan je morskih valov.

Pri vsej skrbnosti, s katero obdaja mati svojega otroka, vendar ne more vselej preprečiti, da ne postane bolan. Toda veliko lahko ona sama stori, da se izogne najhujšim posledicam hude bolezni.

Ko se približuje bolezen, izgubi navadno otrok veselje do igranja in slast do jedi. Zelo napačno bi bilo tedaj siliti otroka k jedi. Želodec ni v redu, želodečni sok zastaja in vsaka prisiljena jed poslabša otročjo bolezen. Malemu bolniku je najboljša dati le vodo, pomešano s sadnim ocedkom in malo kuhane ali pečene sadja.

V isti meri kakor zastajajo želodečni sok, zastaja tudi delovanje čreves. Tu je potrebna hitra pomoč. Najpriporočljivejši so topli klistiri dvakrat na dan, ki pospešujejo odvajanja, oprostite čreva strupenih tvarin in s tem olajšajo celulo. To sredstvo je pri nas še malo v domači navadi, toda marsikatera mati bi si že prihranila mnogo skrbi in straha, ko bi bila iste pravočasno uporabljala.

"Brez sodelovanja kože se ne ozdravi bolezen," pravi neki stari zdravnik. Izognemo se prav lahko težki bolezni, če takoj po prvih znakih pospešimo delovanje kože z navadnim ovitkom. Po kratki gorki kopeli se zavije mali ali veliki bolnik v mokro, dobro ožeto rjuho, čez pokrije volnena odeja in pernica, noge se pogrejejo z gorko opeko ali s steklenico. Pred ovitkom ali takoj po ovitku naj popije bolnik malo skledice lipo-ve ali bezgovega čaja. Kmalu se začne potiti in s potom se odstrani tudi strup iz človeškega telesa. Ovitek naj traja eno uro, potem se umije bolnik z mlačno vodo in preobleče.

Z navedenimi tremi sredstvi ozdravimo prehlajenje in se večkrat izogne hudi, dolgotrajajoči bolezni.

KUHINJA.

- 418. Dušená jagnjetina. Nareži v kozo slanice, čebule, korenja in malo krompirja; prideni še lovorjev listič, celega popra in sadje naj zavzamejo prvo mesto. Jagnjetino dušimo. V tem dušijo jagnjetino z juho. Ko je mehka, precedi nanjo sok, v kateri se je dušila.
- S smetano. Pretakni jagnjetno hrbet s slanino ter ga potem peči kakor zajca. Polivaj ga z mastjo, juho in kisló smetano.
- 419. Jagnjetina s sardelami. Pretakni hrbet ali stegno jagnjetina z rezanci sardel ter ga pili vav pri pečenju s surovim maslom juho, limonovim sokom in kisló smetano. Daj ga na mizo s emoki, dušenim rižem ali praženim krompirjem.
- Ali: Peči s slanino pretaknjeno hrbet ali stegno na sardelnem maslu, pokapaj ga z limonovim sokom ter prideni pozneje še malo sesekljanih limonovih olupkov in par žlice kisle smetane.
- 420. Nadevana jagnjeva prsa. Nadevaj jagnjeva prsa kakor teletca (gl. št. 246.) s katerimkoli nadevom ter jih polivaj pri pečenju s surovim maslom in juho. Lah-

- 421. Jagnjetina v papriki. Zreži meso na srednjevelike kocke ter ga napravi kakor teletji gulaš (gl. št. 261.).
- 422. Jagnjetina v obari. Duši na surovem maslu ali masti nerezano čebulo, malo peteršilja, korenja in krompirja ali rumene repe; postupaj to z žlico kruhovih drobtin. Ko se zarumeni zalij prežganje z juho in deni vanje na kosce zrezane jagnjetine, ki jo potem skuhaš.
- Mesto rumene repe deneš tudi lahko zelenega izluščena graha, kar je še boljše.
- 423. Janjčevo stegno v mlado repo. Nasoli toličeno jagnjevo stegno, pusti na njem vso mast ter naredi vanj s špičastim nožem luknjice, v katere vtakni menjače se po listič kadulje (žajblja) in kosce luka. Nalij nanje 2 dela vode in 1 del kisa, tako da bo stegno skoraj pokrito. Potem ga pokritega kuhaj, a ko se voda povpre, ga še peči, da se lepo zarumeni. Nato odlij mast, ako je je preveč, prideni še malo kisle smetane in juhe, zavri omako dobro in jo daj posebej v skledici na mizo. Okrog stegna pa zloži v venu mlade, cele repice, katere pripravi na sledeči način.: Olupi kakor oreh velike repice (majnika meseca ter jih skuhaš v dobri juhi. Potem zarumeni na surovem maslu 2 žlici moke, zalij prežganje z malo juhe, v kateri se je kuhala repa, prideni še soli, žlico zelene sasekljanega peteršilja in ocedjeno repo, katero duši četrto ure.
- 424. Ocvrti kozliček. Splakni v vodi prednji del kozlička, zreži ga na kosce; te nasoli ter jih povaljaj čez nekaj časa v moki, razmotanem jajcu in kruhovih drobtinah in jih ocvri na razbeljenem maslu ali na masti.
- 425. Jagnjetina v rižu. Zreži kos jagnjetine na kocke, praži ga z drobno zrezano slanino tako dolgo, da se malo zarumeni, nato prideni 1 sesekljano čebulo, 3 žlice na majhne kocke zrezane prekajene svinjine, strok česnja, soli in popra ter praži to par minut; prilij toliko juhe, da bo pokrila meso, počakaj, da zavre, potem meso dobro premešaj, pokrij kozo postavi jo na slab ogenj, na pokrovec pa deni žerjavice. Tako naj se duši meso pol ure, nakar prideni 30 dek izbranega in opranega riža, — ako treba, prilij še juhe, — duši meso in riž, da bo vse mehko, potem daj jed s parmazanskim sirom na mizo.
- 426. Domači zajec ali kunec. Kuncu porini nož mej prednima nogama v srec in ga oderi ter zreži kakor gozdnega zajca.
- 427. Pečen kunec. Speci kučev hrbet na razbeljeni masti ter ga polivaj z juho in pozneje z njegovim sokom.
- 428. Preslaninjen kunec. Nasoli kuncu, pretakni ga s slanino in ga speci kakor zajca.
- 429. Dušeno kunčevo meso. Nasoli posamezne kosce kuncu ter jih duši kakor jagnjetino ali teletino.
- 430. Kunčevo meso v omaki. Duši zrezan kunčev hrbet na surovem maslu s čebulo in juho in prideni tudi limonovega soka in kisle smetane.
- 431. Kunčevo meso v papriki. Zreži kunčevo meso na srednjevelike kocke ter ga pripravljaj kakor teletji gulaš.
- 432. Kunec v obari. Pripravi ga tako kakor teleti-

433. Ocvrto kunčevo meso.

Zreži prednji del kuncu na kosce, katere posipaj s soljo in poprom, povaljaj jih v omaki, jajcu ali mleku in kruhovih drobtinah ter jih ocvri na razbeljeni masti ali na surovem maslu.

A Headliner
The star act on every Bill (of fare) is an OLD I. W. HARPER WHISKEY
highball. If you want the best, order this grand old Kentucky brand.
Na prodaj pri:
Louis Larson, Ely, Minn.
John Gouze, Frank Veranth,

After the day's work Hamm's BEER makes the evening meal a pleasure.

Theo. Hamm Brewing Company ST. PAUL MINN.
352 W. Michigan St., Duluth, Minn. — Phone: Grand 1800.

Helo prijatelj!

Kadar si žejen, ali če te tare maček, oglasi se v gostilni "Pri mačku" (Anchor Bar)

Kadar prideš s poulično karo, oglasi se na 311—3rd Ave. za dobro pokrepčilo ali za vse druge posle, kjer boš vedno dobro postrežen.

na 311—3 Ave. HIBBING, MINN.
JOHN POUŠA, lastnik.

John Bartol
CHISHOLM, MINN.
Grocerijska prodajalna

NAJSTAREJSI SLOVENSKI TRGOVEC V MINNESOTI.
PRIHRANIM VAM DENAR NA VSEH POTREBSČINAH. PREPRICAJTE SE!

KOLEDAR

"Glas Naroda" za leto 1914 je izšel; oskrbljen je z lepimi slikami in dobrimi spisi, ter zaeno tiskano polo obširnejši. Velja s pošto vred 30 centov. Dobiti je pri:
Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt St., New York City
ali v podružnicah
Frank Sakser
6104 St. Clair Ave., Cleveland, O.

ROJAKOM V RAVNANJE.
Rojaki v Ely, Minn., in okolici! Kadar pošiljate denar po Ameriki, poslužujte se Bank Money Order, ki je bolj praktičen in cenejši, kakor poštni Money Order. — Premeni se lahko povsod, in v slučaju, da se izgubi, se Vam denar v kratkem povrne nazaj. Za vsako pošiljatev dobite pobotnico. Dobijo se pri First State Bank of Ely, kjer se lahko v materinski pomenite. Banka je odprta vsak dan od 9. ure zjutraj do 3. ure popoldne, in vsako sredo in soboto zvečer od 7. do 8. ure. Banka izvršuje tudi vsa druga bančna in notarska dela, posebno se še priporoča za

menjavo čekov, katere izplačuje brez odbitkov.

VARNOST!

Skrb, s katero se vodi Bank of Sheboygan, jamči trdnost in moč. Koristi vlagateljev in varnost njih vlog je prava skrbi naših ravnateljev in uradnikov. Mi Vas vabimo, da zberete našo banko za Vaše vloge. Premoženje 3,000,000
BANK of SHEBOYGAN
A ROLL OF HONOR BANK
3% INTEREST PAID ON SAVINGS 3%

LOUIS BAUDEK
Grand Avenue, - - Eveleth, Minn.

Priporoča Slovincem in Hrvatom svojo lepo urejeno in z najboljšimi pijačami založeno

SLOVENSKO GOSTILNO

V zalogi imam vedno vsakovrstne domače in importirane pijače. Posebno priporočam izbori TROPINOVEC.

V OBILNI POSET SE PRIPOROČA.

Duluth Brewing & Malting Co.
Duluth, Minn.

Vari najboljšo in rojakom dobro znano pivo v steklenicah pod imenom „REX“ kakor :: tudi pivo v sodkih. ::

Math. Kostainshek
upravitelj za Mesaba Range, Virginia, Minn.

Svoji k svojim!

Podpisani priporoča cenjenim rojakom in slovenskim gospodinjim iz mesta Biwabik in okolice svojo lepo urejeno in bogato založeno

grocerijsko trgovino.

V zalogi ima občeznano "Cremo" moko; dalje prodaje krmo za živino, kakor: oves, koruzo, mrvo in slamo Gene zmerne, potrebna solidna. Naročila se dostavljajo tudi na dom. ROJAKI PODPIRAJTE ROJAKA!

Za mnogobrojen poset in naklonenost se uljudno priporoča

MATH. VIDAS,
slovenska trgovina
BIWABIK, MINN. Telefon 63.

NE ZAMENJATE! NE POZABITE!

DA JE

Mestna hranilnica ljubljanska

V LJUBLJANI, PREŠERNOVA ULICA 3 (Kranjsko)

največja in najvarnejša slovenska hranilnica.

Prometa koncem leta 1911 614,5 milijonov kron.
Stanje hranilnih vlog 42 milijonov kron.
Rezervni sklad hranilnice 1.300.000 kron.

obrestuje po 4 1/2 % brez odbitka.

Za vloge jamči rezervni sklad hranilnic in mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in z vso davčno močjo v vrednosti 50 milijonov kron. Poslovanje nadzoruje c. kr. deželna vlada kranjska.

Denar pošiljajte po pošti, ali kaki zanesljivi banki. Pri banki zahtevajte odločno, da se Vam pošlje denar le na "Mestno hranilnico ljubljansko" v Ljubljani in ne v kako drugo manjvarno "šparkaso". Nam pa takoj pišite, po kateri banki dobimo za Vas denar. Svoj naslov nam pišite razločno in natančno.

Izključena je vsaka špekulacija in izguba vložene denarja.

First National Bank,
EVELETH, MINN.

Najstarejša narodna banka na Mesaba Range.

KAPITAL IN PREOSTANEK
\$122.000.00

Pošiljamo denar v Avstrijo po najnižjih cenah.

Parobrodni listi za vse crte.

Plačamo obresti po 3 od sto.

Dopisi.

Ely, Minn.

Cenjeno uredništvo Narodni Vestnik: Nadjam se, da priobčite moj dopis v naš unijski list Narodni Vestnik. Nekako mimogrede, prebirajoč časopise, neletim tudi na A. S. št. 3. Ko ga obrnem zapazim dopis iz naše neseblbine. Pogledam za podpis — in kaj vidim? Z velikimi črkami je pod dopisom podpisana "Slovenska Gospodinja." Upala sem, da se je vendar zopet enkrat oglasila ena zavedna slovenska gospodinja s kakim pametnim dopisom. A zmotila sem se. Ko nadalje čitam, vidim, da se dopis tiče ravno mene, in to tako brezsmiselno, da se mora tej "Slovenski gospodinjini" vsak smejati.

Omenjena piše, da je brala v št. 183 N. V. dopis iz naše neseblbine, kateri je nosil dopis "Elyška Rudečkara." Dotičnica trdi, da sem jaz pisateljica kritikovanega dopisa, oziroma, da je moj nazor in moje mišljenje nepravilno in to v vseh točkah. Celo fanatiki, kateri so čitali oba dopisa, morajo priznati, če so količkaj nepristranski, da je nastopila "Slovenska gospodinja" krivično pot. Noben človek nima povsem vse prav, in tako, če bi bila tudi jaz dopisnica omenjenega dopisa, kar se mi pa pred baciva brez podlage, imela bi gotovo, če ne vse, vsaj večino prav. Ta "Slovenska gospodinja" je pa napadla dotični vsekokar pravični dopis z grdo, neopravičen gonjo in je vse zavila kot imajo navado ligurijanci zavijati. Laž je, da je kedo napadal iste, ki hočejo moliti. Kdor je res svobodno miseln, in to sem jaz, pustim vsakemu naj dela po svojem prepričanju. Če kedo moli, če ne moli, če se na glavo postavi, to je meni vse eno. Slovenska gospodinja, tvoj dopis kaže, da imaš ajdovico v glavi, sicer bi se ne zaletavala od ljudi, ki vpoštevajo tvoje marne toliko kot lanske sneg. Kar ti meni pred bacivaš je vse iz trte izvit, je vse zlagano, in čudim se, da se upaš tako lagati, ker se pri bližnje božič, in podvreči se boš morala spovedi. Obrekovanje je najgrji greh, in obrekovati brez poviča, brez dokazil je pa naravnost prokletstvo. Vrata naše hiše so odprta vsakemu poštemu človeku, in vsak lahko pride in se prepriča o mojem gospodinjstvu. Imam nad pol ducata otrok, vendar držim toliko snažno, da je bolj treba pometati pred pragom obrekljivke kot pred mojim. Moja hiša je hiša revne delavske družine in sloni na ramah skrbnega in marljivega delavskega moža in očeta, vzlic temu je toliko čista in preskrbljena z vsem najpotrebnejšim, da ni treba tebi, "Slovenska Gospodinja," za nas skrbeti. Kar se tiče tvojih sanj, povdarjam še enkrat, da si se ti zmotila, ker si vprizoriš zoper mene neosnovano gonjo. Če te je pa volja pa le napadaj naprej; jaz imam dovolj ojsrega gradiva, da ga lahko porabim ravno napram Tebi.

Vsem cenjenim čitateljem in čitateljicam našega lista N. V., k katerim spadaš tudi ti "Slovenska gospodinja," voščim k novemu letu zdravje in vso srečo.

Mary Stueck.

Greaney, Minn.

Moja naročnica, mislim, je potekla zadnji mesec, zato vam pošiljam naročnino, da dobi vsak svoje, da dobiš vi naročnino in jaz naš podučljiv in priljubljen list Narodni Vestnik. Iz tega našega lista se človek marsikaj potrebnega nauči, in vsaka hiša, ki hrepeni po napredku, bi ga morala imeti. Tukaj na naših farmah ni nič posebnega novega. Vreme imamo lepo in toplo, tako da že snureke zelene. Lovska sezona je potekla, četudi nismo letos nobenega musa ustrelili. Zajcev je pa za vsakim grmom, pa so precej svobodni, ker primanjkuje lovec. Može so šli večnoma za delom, in ženstvo je samo doma z otroci ter se jezi, ker ni mož doma. Well, ženske, potrpite; farmerstvo v naši okolici je pijonirstvo v gozdu. Ko pridejo pota, ko pride železnica, prišlo bo tudi blagostanje k nam in takrat bodo tudi možje ostali doma, in takrat bo za vse boljše. Srečno novo leto vsem!

M. P.

Leadville, Colo.

Cenjeni urednik N. V.: Sporočam vam žalostno novico, da je nemila osoda zadela stariše John Kržan, naročnika na Narodni Vestnik. Zgubili so najmlajšega sina Alojzija, starega šele devet let na žalosten način. Kompanija je dala fantom konja pripreženega k sanmi, da naj grede premenjat stekla električnih luči. Bili so trije fantje, skoro vsi enake starosti. Ko so se vračali domov, priteče za njimi preplašen nevrpen konj in skoči s prednjima nogama na sani, ter zadene ranjkega s koptiti po glavi. Ranjki je padel z goza. Pobrali so ga in nesli so ga k zdravniku, kateri mu pa ni mogel nič pomagati, ker imel je vso glavo ubito in črepinjo skoro vbito. Umrj v zdravnikovem naročju, brez da bi stariši kaj vedeli o tem. Oče je bil na delu, in ko je prišel na pozvanje domov, se je toliko vstrašil, da mu bo mogoče škodilo pri zdravju.

Kakor se je zvedelo, so konja spustili samega domov od kovača. Tukaj v našem "naprednemu" mestu imajo to grdo navado, da pustijo konja brez varuha pri kovaču, in kovač, ko je gotov s kovanjem, ga načene domov samega. Tako je povzročila tukajšnja nepremišljenost in lahkomišelnost že dve nedolžni žrtvi v tem letu. Stariši, pazite na otroke, ker ljudje tukaj okoli so skrajno površni. Kadar grede otroci v šolo, recite jim, naj pridejo iz šole naravnost domov. Nesreča, kateri je zadela stariše Kržan, je strašna, in tukajšnji Slovenci in Slovenke žalujemo z njimi. Nesrečnemu fantu ku pa naj sveti večna luč.

Zastopnik.

Dodgeville, Mich.

Urednik Narodnega Vestnika: Pet mesece smo na stavki in bomo na stavki do zmage, kateri ni daleč, ker družbe pošiljajo svoje agente od hiše do hiše, da bi pridobile skebov. To kaže, da stavkokazi, ki so v rudnikih, niso kos svoji nalogi, ker rudarstvo na Michiganu v več tisoč čevljev globokih jamah pod zemljo ni tako malenkostna stvar, kot si mislijo duhovni in isti meščani, ki niso nikdar skusili tega grenkega kruha Kapitalisti so v skrpičih vsled dobrih delavcev, kateri so s svojo pridnostjo spravljali rudo na dan in kopičili dividende in bogastvo onih, kateri imajo mnogo ložje življenje, kot ga ima michiganski bekreni rudar. Kompanije in njih mnogi pristaši se zaganjajo z vso silo v unijo, da bi nas dobili nazaj v staro sužnost, a vsa njihova nakana ne bo pomagala nič, če stopimo vsi delavci v unijske vrste in zahtevamo vsi, kar nam po vsej pravici gre. Če zgubimo, in zgrebiti ne smemo, krivi bodo temu delavci sami, ker ližejo pete naših tlačiteljev, naših izkoriščevalcev in agentov vseh strok in baž, ki so prodali kopanih svojo čest, svoja načela, in so nastopili zoper nas, ki smo iste krvi in iste vere, z vso janičarsko krutostjo in surovostjo. Mašnik slovenski, ki p kadi škaflo cigarete predno opravi svoje jutranje duhovno opravilo, nas straši, da imajo kompanije več delavcev kakor jih potrebujejo. Ti, duhovni katoliški, ti lažeš vedoma, in s to lažjo na tvoji vesti storiš vsaki dan božji rop pri darovanju nektrave daritve. Če bi haele kompanije dovolj delavcev ne bi imele po vseh mestih svojih agenciov, kateri lovijo nevelne ljudi za sužnost in stavkolomstvo, in tudi ne bi valbile nas stavkarjev, naj se povrnemo na delo nazaj.

Vsi ti agenti, ki se klajajo tu okoli in silijo tako nenaravnost delavstvo v skebstvo, naj zagrabijo rajše sami kramp in lopato in naj se podajo v globoke rudnike streljati in vrtati, kopati in nalagati rudo. Nas stavkarje, zavedne delavce, ki držimo z dušo in telesom z našo strujo, z delavskim razredom, ne dobijo na sladke obljube. Nam se gre za pravico, in če so to naši prijatelji, naj pomagajo, da pravico dosežemo. Oni živijo od nas oni so si pomagali z našimi žulji, zato je njih dolžnost da oni tudi delajo na to, da dobimo mi pravice do katerih smo po božji in človeški postavi opravičeni. Njim je šlo in gre dobro vsled našega prizadevanja; naj se toraj sedaj tudi oni nekoliko

prizadevajo da dosežemo mi nekaj več kruha za nas in naše otroke, da dosežemo malo več prostega časa, da se nam zljajša pretežki tovor, katerega smo nosili da se nam pripozna pravica, kateri je deležno vse človeštvo, pravica organizacije. Mi, kar nas je razredno zavednih delavcev, vemo da se borimo za pravice, katere naj bi veljale vso bodočnost, katerih naj bi bili deležni mi in naši potomci; in zato ne gre noben zaveden stavkar nazaj v sužnost, četudi obhajamo obletnico stavke. Res, da se nam je nekaj rojakov izneverilo, a tudi ti rojaki, ki so v skebstvu izneverili so se le, ker niso dovolj srčni, dovolj pogumni, dovolj zavedni. Vedo pa ti skebi tudi, da se je godila vsem nam krivica, in da je naš nastop proti kompanijam in njih mešetarjem povsem opravičen, da se mi borimo za boljše razmere vseh delavcev tega okraja, in da bomo vgnali z našim vstrajanjem tudi kapitalistom po družih krajih strah v njih kamenito srede, da se bo postopalo tudi drugje z delavcem kot s človekom. Minnesotske kompanije so odslovile, kakor čujemo, tisoče naših tovarišev, železnih rudarjev. Očitno je, da je bil ta korak največ storjen zato, da se delavski trg prenapolne v brezdelnini, katere bi lakota in poranjanje prisilila v skebstvo na Michigan ali v Colorado. Pa jel, li so brez oštrija račun. Naši vrli sosedje po Minnesoti, kateri so nam že pomagali z mnogo delarji in osrčevalnimi dopisi do vstrajanja, se ne klanjajo kompanijski volji, dobro vedo, da bo naša zmagata tudi njih zmagata, da bi bil naš poraz tudi njihov poraz. Kralji železja in bakra delajo roka v roko; roka in roko delamo pa tudi mi rudarji železja in bakra; roka v roko dela dandanes vse za vedno delavstvo, in če bomo vsi vstrajali mora zmagati pravica nad krivico, morajo nastopiti za delavstvo boljši dnevi in bližnji bodočnosti. Egiptovski suhe dobe so držale delavstvo dovolj dolgo v krepeljih; skrajni čas je, da se prikaže več enkrat tudi za delavstvo debele krave, o katerih je razlagal egiptovski Jožef. Dobri časi, pravica, bo pa le nastopila, če se delavstvo združi, če nastopi skupno. Združenje, skupni nastop nas vseh, tako skebov kot neskebov, strogoljavil bi družbe z vsemi svojimi trabantmi kmalu v prepad, in delavstvo bi slavljalo popolno zmagato za veke. Čudno, da ne uvidijo skebi velikansko moč združenja, da ne uvidijo, da trgajo sam sebi iz ust kruh, kateri gre njim kot nam po vsi pravici. Vi, ki skebate, ste vsi delavci, in zato, če hočete imeti prihodnje tedne, prihodnja leta vgodnejše življenje, stopite v stavko vsi, pridružite se nam vsi, in vsi naši nasprotniki bodo padli, ker vsi niso zmoini spraviti le eno tono rude iz globokih jam na dan. Brez nas delavcev je Calumet mrtev, toraj pokažimo, da se zavedamo, da sloni ves prospek na naših ramah; pokažimo, da zahtevamo vsi pravice, edino pravice in nič drugega. Združimo se vsi za 14 dni in zmagati silili bomo vsi; zmagati, ki bo trajala na veke.

Novo leto je tu. Vsem zavednim delavcem voščim vso srečo; nezavednim pa, da bi se odprle oči, in da bi vse delavstvo skupno nastopalo in uživalo v novem letu večje pravice kot jih je dosihmal. Stavkar.

Rauch, Minn.

Cenjeni urednik: Namenil sem se malo opisati naše farmerske razmere. Malo se sliši o nas, čeravno je tukaj v tej okolici največja slovenska farmerska naseblina v Ameriki. Prvi vzrok te tihoje je, ker se zemlja tukaj ne prodaje in nimajo agenti tukaj nič opraviti, ne morejo zemlje hvaliti, kakor se to godi povsod, kjer jo agenti prodajejo. Tukaj je zvezna vlada dala zemljo kot homestead in naselilo se nas je čez 130 slovenskih družin, samec in tudi samice; mnogo pa tudi drugega naroda. Slovenci imamo prijazne domačije; imamo manj ali več zemlje očiščene in zorane, in zemlja je, ko rodovitna. Na nji raste hitro, in pridelki kot pšenica, oves, ječmen, krompir, vsa zeljša, sočivja, solate, zelenjad in gomoljnine poratajo izvrstno. Tudi kuruzi lepo dozori. Podnebje je zdravo, pitna voda izvrstna, kraj je diven,

in slovenski farmerski pijonirji smo na poti do samostojnosti in do premoženja, četudi imamo prestajajoče začetka v divjini, in nimamo kaj vrednih potov ter smo daleč od železnice. Govorilo se je večkrat, da bodo zgradili tu skozi železnico. Dosihmal je ostalo vse le na papirju, vendar projektirana je za spomlad od Ban dette do Cook po dolini Willow reke. Severno od nas so farmerji mnogo na boljšem, ker imajo vsaj dobro cesto do železniške postaje. Postavodajalci so zbijali pol leta carinsko postavo, za ceste za farmerja se pa ne zmenijo. Življenjske potrebe so drage, ker jih ne more farmer spraviti na trg, ker ni cest. Tukaj pri nas gnjijejo pridelki, ker imamo petnajst milj do železnice, v mestih je pa pomanjkanje in vse je tako drago, da morajo delavske družine stradati. Če bi imeli mi farmerji dobre ceste, prišlo bi mnogo več pridelkov na trg, in to ni le pri nas, ampak tudi drugot. Ceste pa zato niso mar postavodajalcem, ker se vedno revno ljudstvo na farme seli; če bi se na farme selili milijonarji bi jim države kmalu zgradile take ceste, da bi se lahko z avtomobilimi vozili. Zato, dragi rojaki, malo pomislimo na volilni dan komu bomo oddali glas. Delavci in farmerji vzdržujejo vse in ti naj bi skup potegnili in izvolili može, koji bi se res brigali za koristi farmerjev in delavcev. Sedanji poslanci le obetajo ne storiijo pa ničesar za revni sloj.

Anton Shustar.

Gormanian W. Va.

Cenjeno uredništvo N. V. blagovolite odkazati mojim par vrsticami malo prostora v vašem listu. V številki 187, dne 11. decembra t. l. sem čital za mene zelo zanimivi dopis iz Little Falls N. Y. Statistika, ali uganka kakor je dopisnik imenuje, kako se je naseblina Little Falls pomnožila v tem malem času, je res nekaj vredna. On navaja 145 mož, 115 žensk 140 otrok. Dopisnik piše tudi, kolikor jaz vem, še ni bilo tukaj pred 15 leti nobenega Slovence. Tukaj pa dopisnik ni vganjke pravilno rešil.

Ni moj namen rojaka dopisnika žaliti, ampak pridjati hočem le toliko, da bo njegov dopis bolj popolnen.

Prva dva Slovence, kateri sva najbrže delala v Little Falls, N. Y., sva bila jaz in rojak Ignac Javornik. Rojak Javornik ni več med živimi. Midva sva prišla v Little Falls, N. Y., leta 1891, in dvomim če je bil kateri Slovenec prej tam. Za nama so začeli dohajati rojaki iz Vrhnik, Verda, Bistre, Borovnice, Sapa, Sinje Gorice, Blatnega Brezovca, Bevka, bolj rečeno iz okrožja Vrhnike.

Tu v Gormanian je malo novie, da bi zanimale širšo javnost slovensko. Delavske razmere so še precej povoljne. S podpornimi organizacijami se tukajšnji Slovenci ne moremo ponašati. Nas je premalo, da bi se kaj vresničiti dalo. Anton Korenčan.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Rojak Frank Žnidar je potovalni zastopnik za Narodni Vestnik. Nahaja se sedaj v državi Pennsylvaniji. Rojak Žnidar je pooblaščen pobirati naročnino, oglase in naročila za tiskovine. Cenjene rojake in rojakinje uljudno prosimo, da ga blagovolijo prijazno sprejeti, in da mu vrodo na roko. Spoštovanjem NARODNI VESTNIK.

NOVA SLOVENSKA NASELBINA

v Wisconsinu, prvi poljedelski državi ameriške Unije.

Med vsemi državami prostrane republike zavzema Wisconsin najodličnejše mesto, kar se tiče poljedelstva, živinoreje in sadjarje. V nobeni drugi državi ne živi farmer v tako ugodnih razmerah, kot ravno v tej napredni državi, katere tudi v mrisčem drugem nadkriljuje ostale svoje sestre. Wisconsin je država, katere po svojem zdravem podnebnju, po svojih čistih, hladnih vodah, po svojih lepih jezerih, po svojih bogatih loviščih itd., najbolj prija našim ljudem. Zato pa je tudi v državi Wisconsin toliko slovenskih farmerskih naseblin, kot v nobeni drugi državi Unije. Ljudje se trumoma naseljujejo na farme, ker vedo, da je le na farmah njihov bodočnost in ker jih razuntega k temu takorekoč silijo že skoro neznosne delavske razmere po mestih (splošna druginja, vedna nevarnost brezposelnosti, slabe plače, naporno in nezdravo delo po smrdljivih tovarnah itd.). Kar je bilo dobre farmerske zemlje, dostopne doslej Slovence, se je vsled kričeče judovske reklame od strani raznih zemljiških agentov v drugih državah večnoma že vsa razprodala, tako da ej sedaj to, kar še ponujajo zemlje le bolj dvomljive kakovosti in manjše vrednosti.

Wisconsin pa je obsežna dežela in še daleč ne tako obljudena in naseljena, kakor bi po svojih naravnih prednostih pred drugimi državami lahko bila. V Wisconsinu se še dobi dobra zemlja; vendar Slovence naslednj ni bila na ponudbo, pač pa drugim Slovanom, in prvi vrsti podjetnim Čehom, ki so priznana najboljši poljedelci med vsemi Slovani. Kjer se naseli razboriti Čeh, je to že samoobsebi zadosten dokaz, da zemlja tam ni slaba! — Podpisani naseblinski družbi se je po dolgem prizadevanju posrečilo, da je dobila edino zastopništvo v svrhu razprodaje te izvrstne farmerske zemlje med Slovence.

Ne bomo hvalili naše zemlje, kakor hvalijo svojo na vse pretege razni chigaški špekulanti agentje; — kajti stojimo na stališču, da se vsaka dobra stvar sama hvali; — pač pa vam priporočamo le, da nam pišete še danes po natančen sloveski, bogato ilustrovani popis zemlje z dotičnim zemljevidom, ki ga na zahtevo pošljemo vsakemu brezplačno. V tem popisu najdete vse, kar želite zvedeti o zemlji, ki jo hočete kupiti.

Ta farmerska zemlja se bo po 31. decembru takoj podražila. Pišite nam še danes in mi vam drage volje damo vsa potrebna pojasnila o tej novi slovenski naseblini.

Slovenska Naseblinska Družba, 198 First Ave., Milwaukee, Wis. (Adv.)

Naročite si Narodni Vestnik, ako želite dobro čtivo.

NEBO CIGARETTES CORK TIP 10 FOR 5c Najboljše cigarete vseh cigaret Pristine-bogate-zadovoljive Izvanredno kadenje, z izvrstnim okusom

SIROTIŠNICE IN ZAVETIŠČA SO ZAVODI SAMOBRITANSKEGA USMILJENJA; ČE SMO KRISTJANI V SVETU, VSTANOVLJAMO JIH.

Samostojno Slov.-Hrv. Podporno Društvo Složni Bratje Ustanovljeno 1 svečana 1913, Eveleth, Minn. Društveni odbor: Predsednik: John Intihar, Box 123. Podpredsednik: Fr. Okoren, Box 124. I. tajnik: Frank Peterlin, Rox 706. II. tajnik: Anton Lavrič. Blagajnik: Josip Francej, Grand Av. Bolniški odbor: Frank Blatnik, predsednik. Gregor Gregorčič za Spruce Loc. Math. Hrovat za mesto. Frank Platnar. Nadzorniki: John Tanko, Frank Strukelj, John Kapuš. Društveni zdravnik: Dr. Johnson. Redne seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu v dvorani Josipa Franceja. Dragi rojaki Slovenci in Hrvatli! Zanimajte se za naše podporno društvo, katero vam nudi lepo podporo v slučaju bolezni.

Naselniška družba "Iirija". Tem potom si usojamo naznaniti rojakom, ki se zanimajo za farme, da smo prevzeli v najrodovitnejšem delu države Wisconsin, v bližini industrijskega mesta Merrill, ki je oddaljeno 200 milj od Milwaukee, zemljo, na kateri se je ustanovila nova slovenska naseblina. Prostor leži v sredini bogatih farm, ki kažejo imovitost lastnikov. Svet leži med tremi državami, kateri so s parnimi žagami, ki kupujejo ves les od naseblencev. Zelenica je dva milj oddaljena in zvozi ves les od naseblencev za male stroške v mesto Merrill, tovarne, ki izdelujejo papir. Kdor kupi farmo tukaj, ima to prednost, da se lahko preživi s tem kar skupi za les in da dobi v zimskih mesecih od lastnika zemlje vedno delo v tovarnah v mestu, katerih je 16, ali pa v tri milje oddaljeni parni žagi. Kdor je sedaj brez dela ter se misli izseliti na farme, naj takoj stori, da mu ne bode potreba biti celo zimo brezposelnim. Dosedaj se tukaj naselile družine, ki žive na delu že po eno do tri leta. V pomoč jim je, kakor se izražajo to, ker je vedno priložnost dobiti delo, in ker vsak kmalu lahko prodajo, ako ne na žago, pa v papirnice; nadalje je tudi v veliko pomembna stvarna, katero so si farmerji ustanovili in kamor se lahko mleko proda. Vse, kar ne najde vse tako, kakor tu popisano, se povrne stroški, ako pač to semkaj in si ogleda. Za pričetek tukaj se potrebuje polovico manj denarja kot drugod in lastnik zemlje, kakor tudi družba sama, ki je podpisana, praga ga naseblencem, da jim olajša delo in stanje spočetka. Cena akru je od \$10 do \$18. Kdor se misli izseliti na farme, naj se takoj ogleda, ker ta priložnost bo le še malo časa. Pišite po pojasnila takoj na: ILLIENIA COLONIZATION CO., FRANK NOVAK, upravitelj, SHEBOYGAN, WIS.

NAZNANILO vsem Slovence po Minnesoti, da sem glavni prodajalec zemljišč, lotov, pri Steel Plant, Gary in New Duluth, ter glavni zastopnik starih največjih Insurance Company. Zavarujem hiše in pohištvo za slučaj ognja. Preskrbujem prepise zemljišč, izvršujem dolžna pisma in pooblastila za Ameriko in Evropo; sploh vsa notarska opravila. Max Volčanšek Telephone 104 509 Grant Ave. Eveleth, Minn.

ZA BOŽIČ IN NOVO LETO se kaj radi spominjajo Slovenci svojcev v stari domovini in jim pošiljajo darove; seveda iz te dežele večnoma le GOTOVE DENARJE; v tem oziru je najboljše, da se obrnejo v materinem jeziku na podpisanega, kateri : : : : vse hitro in točno odredi. : : : : Frank Sakser 82 Cortlandt Street, New York, N. Y. 6104 ST. CLAIR AVENUE, N. E., CLEVELAND, O.

ZA SVOBODO IN LJUBEZEN

ROMAN Z BALKANA.
Spisal Marko Stojan.

(Dalje.)

Bila je tan pečena jagjnetina, sladčice in krožnik s cigaretami. Debeli ženska s kuštravimi, črnimi lasmi in žoltim obrazom je bila prinesla jedi že dopoldne. Zamomljala je nekaj v nerazumljivem jeziku in postavila predenj na mizo.

Jerica je planila nehoti mimo ženske na temen hodnik; takrat jo je objelo ovoje mišičastih rok. Brkat dedec enakoltega obrazu jo je dvignil ter jo vrgel na posteljo; furija se je zarežala s ogledalnim glasom — ključ je zaškripal v vratih — in jetnica je bila zopet sama.

Toda plašila jo ni toliko samotna kakor grozne misli, ki so jo obhajale in tkale v njeni glavi odurno sliko — obraz krute nezalostne rosnice.

Zdaj se je spominjala vseh tistih neverjetnih povesti o deklacijah, zamamljenih z blestečimi obljubami ali poročenih po brezvestnih obljubah in odvdenih v tuje kraje. In slutila je usodo, ki jo čaka: trepetala je pred uro, ko pride kupec živega plena ter jo odvede v kak skrit brlog, kjer bo brez milosti izročena njegovi poti — ali morda celo vsem, vsem in vsakemu, kdor pride. ...

Torej je bilo vendar mogoče, da žive na svetu tako podli, prosi ljudje!

Najstrašnejše pa jo je morila zavest, da nima v sebi toliko moči, da bi se mu uprla; da bi zakričala na pomoč sredi ceste in opozorila nase ljudi. Vso silo ji je bil izesal ta človek s svojim strašnim besom, obdarjenim s tajinstveno oblastjo.

Ljubila ga vendar ni nikoli!

A drugi potem, ko je prišel k Javornikovem na letovišče, jo je našel samo v hladnici na koncu vrta; čitala je. Von Schratzen je prišel in začel razgovor — kakor pač govore velikomestni gospodje z mladimi, neizkušenimi deklicami. Med tem je začutila mahoma, kako srepo se upira vanjo njegov pridirajoči pogled. Bilo je kakor neviden curek moči, prepajajoče duše in misli; in nehoti je vzdržala ta pogled, iskati ga z lastnimi očmi ter mu nuditi praprot pot — vase, v globino svojega srca.

Zadelo se ji je, da bi ta človek lahko storil z njo, kar bi hotel; ona se nebi mogla, ne bi znala braniti. ...

„Prav rada se bova imela, gospodična,“ ji je dejal nazadnje. „Tako rada — vi miti ne veste! Ponoči in po dnevi boste mislili name. ... Živeti vam ne bo brez mene. ... Ljubili me boste! da. ... zdaj me ljubite. ...“

Kakor ukazi so zvenele njegove besede; podjarmilo so njeno misel in vse njeno bitje. ...

In vse, kar je mislila potem, kar je čutila, želela in počela — niti ni na narekoval vsega tega?

Bilo je, kakor da ji polaga v dušo silne kali, iz katerih poganja se, kar misli čuti in dela.

Jerica je zapadla pogubonosni moči sugestije!

Spomnila se je kako ji je rekel tisti dan, preden je prosil očca za njeno roko:

„Ako te oče ne da zadovoljno. ... potem pojdeš z mano — skri-

vaj — z mano, ker ne moreš živeti brez mene. ... pojdeš, kamor bom hotel — na konec sveta. ...“

O, kako prav je imel Ivan, ki je prosil besnel in grozil, naj je ne dade temu tujcu, Nemcu — nje, kmetske deklice, ki ne bi bila nikdar popolnoma srečna ob njegovi strani, niti če je najboljši človek na svetu!

Če bi bil Ivan vedel, zakaj ljubi Jerica Schratzena! Nastopila sta ženitovanjsko potovanje. ... Kako čudno jo je izpreletelo, ko je zapazila, da se vozita v drugo stran proti Zagrebu, namesto proti severu — v Pariz!

Tiho, boječe ga je vprašala, kaj pomeni to. ... On pa je odložil mahoma vso gladko nežnost, ki ga je odlikovala dotlej; osorno jo je pogledal s svojimi čarobnimi očmi, udaril jo je z zmagojočim pogledom in ukazal kratko: „Molči!“

Bilo je v Zagrebu, na terasi restavracije. Sedeli so pri obedu, von Schratzen, ona in tuj gospod, ki ga je srečal „slučajno“: grof Pek-kmesic, kakor ga je predstavlil von Schratzen. ...

Takrat jo je izpreletela groza, ne da bi sama vedela zakaj; govorila sta ogrsko, muzala se drug drugemu in jo pogledovala po strani. ... Enkrat, ko je padlo v razgovor mimogrede par nemških besed, je razločila:

„Frisch, jung. ... prima Ware. ...“ (Sveže, mlado. ... blago prve vrste).

In takrat se ji je posrečilo, da je začela premišljati sama pri sebi, ugibati in trepetati. ...

Takrat je našla neopažen trenutek, da je pomočila mezinco v mleko in napisala tajno pismo na list iz Prešernovih poezij, ki jih je nosila pri sebi.

In na dolgi vožnji od Zagreba do Zemuna je sklenila porabiti prvo priliko, da poizkusi poslati bratu vest o sebi; zdaj je čutila jasno, da moč nima poštenih namenov. Kako se je razveselila na zemunskem kolodvoru, ko je spoznala v neznanem obdobjuvalcu Dušana Jurišiča, bratovega prijatelja, o katerem ji je Ivan toliko pripovedoval in čigar fotografija je stala v rezljavem okvirčku na njegovi mizi. Kakor blisk ji je šinilo po glavi: on bo spoznal pravno sliko — morda ugane da je namenjeno njemu — ali pa se mu vsaj posreči, opozoriti ga — nemara se mi približa, in morda — morda! — morem takrat prelomiti zlokobni čar, ki me priklepje k von Schratzenu. ...

Izgubil je Zemun, izgubil Jurišič — kalna megla brezupja in neopredeljenih bojazni je obdala Jerico od vseh strani.

Bog ve, ali najde brata njena poslanica?

In če ga najde — ali se bo spomnil in prihitel za njo?

Če se spomni — ali jo najde v daljni tujini?

In če jo najde — ali ne bo že zdavnej prepozno? ...

Prepozno! ... Oh, rajše umreti kakor to! ...

Jerica je stopila k oknu. Tesno dvorišče je zijalo pod njo kakor črn prepad brez dna.

„En skok tu dol. ... en sem. ... to je rešitev! ...“ so za-urmrale ustnice. Obenem pa se je stisnila siroti duša v zavesti, da nima moči storiti tega, ker ve, da ne sme — da on ne pusti. ...

Lasje so se ji razpletli in se usuli po ramenih. In mahoma sta se ji ulila po licih dva vroča, tešilna potoka solz. Jerica se je vrgla pred posteljo na kolena in plakala dolgo, dolgo. ...

Nato je zastrmela v medlo luč, poigravaje si z zlatim pramnom svojih las, ki ji je bil zdrknil med prste. Danes — danes prvokrat se ji je bila zasvetila misel:

„To se razume, da ima nepošteno namene. ... Poročena sem mu, on pa se vede, kakor da bi bila tujka. ... Se ve, nedotaknjemu blagu je cena višja. ... Gorje mi!“

(Dalje prihodnjic.)

— O, to ne, nikakor ne.

— Ali jaz vidim, da ti ne ugajajo.

— Niti tega ne morem reči.

— Zakaj si pa tako nabral ustnice?

Strežinja odvrne:

— Ker me že izprašuješ, zakaj bi ti ne povedal. Vse to, kar mi pripoveduješ, ni nič novega. Vse to sem se učil in nisem prišel zato k tebi, da me poučuješ o Libiti in Smaelu, nego zato, da me poučiš o tajnostih svoje znanosti.

— Katerimi? — vpraša jezno Gabir.

— O tajnostih, o katerih pravijo, da so ti znane.

— In kakove so tiste tajnosti, o katerih pravijo, da so mi znane?

— Pravijo, da si našel kamen modrosti, da umeš delati zlato, da imaš pijačo življenja, pijačo, ki oživlja starce in jih dela večno mlade.

— Vse to pravijo, da imam?

— Pravijo.

— In ti želiš, da te vse to naučim?

— Želim.

— Zato si tudi prišel?

— Da.

— In ti misliš, da ti bom jaz vse te tajnosti takoj eno za drugo pokazal, recimo tako v teku treh ur? Ti misliš, da ti pokažem v tem času kamen modrosti in ti vso ono znanost vlijem z lijakom v glavo?

— To ravno me mislim, ker vem, da ni nobeno delo brez truda.

— Toraj priznavaš, da ti tudi jaz ne morem takoj nuditi vsega tega, kar sem pridobil tekom let mučnega dela?

— Priznavam.

— In zakaj se potem srdiš na me, ker ti nisem takoj začel govoriti o tem, kar te zanima.

— Ne srdim se, nego čudim se, ker mi govoriš o stvarih, ki ne spadajo v to reč.

— Ali jaz ti pravim, da spadajo — reče stavec in pogleda Strežinjo s pogledom polnim izzivanja. Tega pogleda mladec ni mogel zdržati.

— Mladec — reče nenadoma Gabir in ga prime s svojo rmeno suho roko. — Ti želiš, da urno pridobiš vse in da ti prinesem znanost, kakor na krožniku, znanost, radi katere sem delal mnogo dni in noči. Dneve in noči sem preživel v laboratoriju, terpel žejo in glad, in čestokrat me je popadala vročica. Nesrečnik, cvet modrosti je na visoki gor in ako ga hočeš doseči, moraš se potruditi.

— Zelo težko mi opisuješ pot modrosti. Strah me je.

— Ako te je strah, potem je bolje, da se vrneš. Samo hrabrim, samo nevstrahnim odkriva velika majka svoje skrivnosti. Spomni se na Pitagora, na Platona, spomni se na Apolonija od Thijane. ...

Strežinja se strese pri tem imenu.

— Ne spominjaj me tega strašnega človeka. Kristjan ne sme slišati tega imena, da bi se ga ne spomnil z gnjusom.

— In kaj je zakrivil ta ubogi človek?

— Bil je goljuv in nasprotniki kršnanstva so mislili o njem čudne stvari, samo da z njegovim imenom zatmene našega Gosпода.

— Oprosti. Nisem hotel žaliti tvoje versko čustvo. Spomnil sem združujejo z njegovim imenom. Hotel sem te opozoriti, da je v naših se ga, da ti privabim pred oči tajinstvene, mistične pojave, ki se telesih tajinstvena moč, katere navadni zemljan ne ve uporabiti in katere so silno mogočne v onem, ki je pozna Ti še sedaj nimaš pojma,

(Dalje prihodnjic.)

\$100 FINE

To
St. Paul
MINNEAPOLIS
and
CHICAGO
MILWAUKEE

SPLENDID TRAINS
Electric Lighted.
Vacuum Cleaned.
TICKET OFFICES:
DULUTH—J. P. Geary, D. P.
A. City office, Spaulding
Hotel block. Depot, corner
Superior St. and Sixth Ave.
West.
SUPERIOR—J. D. Morrison,
G. A. City office, 823 Tower
Ave. Depot, corner Win-
ter St. and Ogden Ave.

ADRESAR SLOVENSKIH TRGOVIN.

MINNESOTA

FRANK VERANTH, Ely, Minn., priporoča se rojakom za narodna trdega in mehkega premoga. Narodite pravčasno, da boste imeli kadar rabite.

HELO PRIJATELJU! Kadar si žetare matek oglasi se v gostilni "Vrti mačku" (Anchor Bar) na 311-8. Ave. Hibbing, Minn. John Povsna, lastnik.

JOSIP INTIHAR, slovenski zidar, se priporoča c. rojakom v Eveleth in okolici za razna stavbna dela, bodisi pri novih gradbah ali popravah. Dela izvršujem solidno ter po nizkih cenah. **JOSIP INTIHAR**, 206 Monroe St., Eveleth, Minn.

MATH. VIDAS slovenska trgovinica. Cenjejem rojakom in slovenskim gospodinjim iz mesta Bivabik in okolice priporočam svoje lepo urejene in bogato založene **GROČERJSKE TRGOVINE**. V zalogi imam obveznana "Cremo" moko; dalje prodajem krmo za živino, kakor: oves, koruzo, mavo in slamo. Cene zmerne, postrežba solidna. Naručila se dostavljajo tudi na dom. Za mnogobrojen obisk in naklonjenost se vlijudno priporoča **Math. Vidas**, slovenski trgovec, Bivabik, Minn.

JOHN TERAN KROJAČ Ely Minn. se priporoča vsem Slovanom in Slovanom za izdelovanje možkih oblek in površnikov. Čistim in popravim tudi moške in ženske oblike. Vse po zelo nizkih cenah. Za delo jamčim vsakemu, da bude zadovoljen.

JOHN BARTOL, Chisholm, Minn., **GROČERJSKA PRODAJALNA**. Najstarejši slovenski trgovec v Minnesoti. Prihranim vam denar na vseh potrebščinah. Priprčajte se!

JOSIP SELISKAR ELY, MINN., priporoča rojakom za obilni obisk **GOŠTILNE**, kjer ima vedno na razpolago dobro pijačo, istotako tudi lepa prenočišča. — Priporoča se tudi rojakom za vsakovrstna stavbniška dela, katera izvršuje ceno in dobro.

MIKE DANCULOVICH gostilničar 529 W. Michigan St., Duluth, Minn., priporoča Slovincem in Hrvatom svoje dobroznano in z najboljšimi pijačami in smodkami založeno gostilno, katero vodi pod imenom

SLAVENSKI SALOON

v obilni poset. Rojaki dobre lahko tudi gorjka jedila, kar je velike vrednosti posebno za potnike, ki potujejo skozi Duluth. Držimo se gesla: **Svoji k svojim!**

KADAR RABIŠ zimsko obleko, ne pozabi se zglasiti v trgovini Jos. Sekula na Aurora, Minn., kjer dobiš veliko zalogo vsakovrstnih oblek po najnižji ceni. Vsakdo naj se prepriča, predno kupi kaj druge. Cene nizke.

HARMONIKE — Delam in popravim harmonike in se priporočam rojakom za naročila. — **Andrej Gale**, Box 19, New Duluth, Minn.

LJUBO BOGICEVICH, 15 Sell Building, Duluth, Minn., priporoča se Slovincem in Hrvatom za izvrševanje pooblastil, kupnih pogojev, vojaških profenit itd. Posreduje pri družbah v slučaju poškodb.

IGNAC HOČEVAR 312 Jackson St., Aurora, Minn., se priporoča Slovincem in Hrvatom v mnogobrojnih posetih, kjer toči vedno sveže pivo, ter prodaja dobra vina in likerje. Posebno se pa priporoča potujočim skozi Aurora, da ga posetijo, ter bodo dobro postreženi.

MARKO MAROLT, gostilničar, 529 W. Michigan St., Duluth, Minn., se priporoča rojakom Slovincem in Hrvatom v mnogobrojnih obiskih gostilne, v kateri je vedno dobri sveže pivo, dobro vino in razne likerje. Vsak Slovan dobrodošel.

Slovinci pozor

Stem naznanjam Slovenskemu ljudstvu, da imam v zalogi vsa kovrstne obleke za moške. Slovinci ko rabite obleko, obiščite nas. Pri nas se govori slovensko.

Max Wine & Co prva vrata od First National Banke.

Chisholm Minn.

MICHIGAN

PETER MADRONICH SLOVENSKO-VATSKI POGREBNIK, 416-5th St., Calumet, Mich. Se priporoča cenj. rojakom. Tel.: Res. 313; Livery 185.

MAT. D. LIKOVICH JAVNI NOTAR, 242 E. South Range, Mich., se priporoča Slovincem in Hrvatom za izvrševanje raznih zadev, spadajočih v notarsko stroko.

JOHN BARICH, SOUTH RANGE, trgovina v Gornjem Michiganu z **DOŠTAKOM VINO** in **TRPOVICO**. Prodaja vozne listke za vse prekomorske crte ter pošilja denar v staro do-movino po dnevnem kursu.

WISCONSIN.

PICTURE FRAME CO Gleaser fotografski atlije. Fine slike. Poročne slike naša posebnost. 823 N. 8th St., nasproti pošte, dva bloka od slovenske cerkve. Sheboygan, Wis.

FIRST NATIONAL BANKA

DULUTH - MINN.

Glavnica - - - - - \$500.000.

Preostanek in nerazdeljen dobiček - - - - - \$1,550.000.

V to banko vlaga država svoje vrednosti.

Obresti hranilnih vlog se plačujejo od dneva vloge.

POZOR:

Rojakom po Minnesoti in po drugih okrajih se naznanja, da se loti, ki so na prodaj v Gary, Minn., pri eni največji jeklar-ni v Ameriki še lahko dobijo po primerni ceni, to je, za kratek čas. Ker je naseljevanje vedno številnejše, prišla je družba do zaključka, da bode morala cene lotam povzdigniti. Zato rojaki, kateri hočete naložiti svoj denar sigurno in da vam bode nosil višje obresti, imate sedaj priliko, da ga vložite v zemljišče na Gary, Minn. Za natančna navodila se je obrniti na:

MAKS VOLCANSEK, zastopnik **GARY LAND CO.**, Eveleth, Minn.
FRANK TORCAR, zastopnik, Gary, New Duluth, Minn.

— ali pa na —

GARY LAND CO.

GEN'L OFFICE, 202 FALLADIO BUILDING, DULUTH, MINN.
Townsite Office, Cor. Commonwealth Ave and Gary St., GARY, MINN.

A. M. MURNIK

Grant Avenue Eveleth, Minn.

Največja zaloga

MANUFAKTURNEGA BLAGA, TKANINE, ŽENSKIH IN OTROGIH OBLEK, KLOBUKOV IN VSEH DRUGIH DOMAŽIH POTREBŠČIN.

Posebno pozornost posvečamo Slovcem!

PRIDITE IN SI OGLEDJTE NAČO ZALOGO TER PRIZAJTE O NAČIH NIZKIH CENAH.

KDOR ČITA POLUTEDNIK "NARODNI VESTNIK" IZVE NAJNOVEJŠE NOVICE IN PODKUJE SE V VEDAH, KI SO ZA PRAKTIČNO ŽIVLENJE POTREBNE.

Fitger Brewing Co.

Duluth - Minn.

Večina slovenskih gostilničarjev toči Fitger pivo, v sodčkih in steklenicah varjeno iz pristnih snovi.

Josip Gerzin

zastopnik za ELY, Minnesota.

SPOMINJAJTE SE SLOVEN. ZAVETIŠČA V AMERIKI.

M. F. SKALA, agent za

"Pabst" Milwaukee in "Peoples" Duluth pivo.

Fina zaloga domačih in importiranih pijač vsake vrste, smodke in vse kar spada v gostilniško ovrt.

Se uljudno priporoča vsem cenjenim rojakom v

ELY, MINN.

Telephone No 52.

V SLUŽBI KALIFA.

Zgodovinski roman iz časov hrvatske telesne straže v Španiji.
Spisal Starogorski. — Prevel Dr. Velimir Deželic.

(Dalje.)

Strežinja je poslušal besede Gabira molče: učenjak pa je nadaljeval:

— Prišel bo čas, ko boš imel v svoji roki gospodstvo nad vsemi svetami sveta, ali potreba je, da si čist, kakor vir studenčnice in da te ne omami nobeno hrepenenje po čem drugem, razun po modrosti. Ali hočeš postati moj učence, povej, ali se odrekaš vsem sladkastim svetam?

Nepričakovano je prišlo to vprašanje za Strežinjo, kateremu je komaj večeraj nasmejala sreča skozi divne oči krasne Fatime.

— Fatima moja — pomisli mladec, — ali te moram v resnici opustiti. Oprosti mi, deklica mila, to nedolžno laž, zakaj kaj naj ti pravim, da te ljubim? —

— In takoj, kakor je pomislil, reče glasno:

— Odrekam se!

— Prav je tako! Ali sedaj mi povej, ali so ti poznani nauki namida in Kabale?

— Vem samo, da so to židovske knjige.

— In nič več?

— Nič. Ali se vi, Arabci, bavite s temi židovskimi knjigami?

Gabir se samo nasmehe.

— Najprej ti moram reči, da jaz nisem Arabec, nego Žid. Mo-pravo ime je Abraham, in vedi, da prava znanost ne vpraša, kdo si pisal te knjige ali katere narodnosti in vere je bil. Pravi učenjak črpa svoje znanosti povsod, kjer se mu nudijo.

— To vem, zakaj tudi naše šole so polne latinskih klasikov in celo Virgila in Cicerona, Horacija in Plinija, dasiravno so bili hebrejci.

— Nu, vidiš — reče stavec zadovoljno kimaje z glavo. — Tudi se sme tudi učiti iz Talmuda in Kabale in iz njiju luščiti bistvo modrosti. Razumeš?

— Razumem — odvrne Strežinja.

— Dobro, da priznavaš. Znano ti najbrž bo, da se deli raj v sedem krogov, ki se dvigajo eden nad drugim in imajo dolbino vseh sedem in sedemdeset milj, po katerih krožijo ognjene reke. A vsem tem satanom šedimom, Seirimom, je glava in kralj S'atan, njegova žena pa je Lilita ali kača. In S'mael in Lilita in vsi drugi duhovi težijo samo za enim. kako dovedejo v svet cesarstvo smrti in tako kaosa. Bog je dovolil veliko oblast zlim duhovom nad ljudmi in ti obkrožajo vse ljudi in hrepene po njihovi krvi. Ne govorijo pa satan samo zlim duhovom, nego on preganja z Ruahom svetim, duhom zablode, tudi pobožne in dobre ljudi. Zato treba, da se znamo čuvati zasede pekla.

Strežinja se je jezil nad Gabirom, ker mu je ta to pripovedoval, da vse to mu je bilo znano. Njegova nevolja se mu je jasno zrcelila na licu. To je opazil Gabir in dejal:

— Zdi se mi, da ti moje besede ne ugajajo.

Dalje z 2 strani

"Kako se godi kaj gospej teti?"

"No, tako, se že živi. Pred kratkim je bila šla po nekem oprasku k majorjevi ženi. Dobila je en rubelj."

"Tako, tako! Rubelj! Držite vendar uho!"

"Lepo, lepo! Nikar me ne ureži, le pazi. Au, to boli! Ti me eukaša za lase."

"O, nič ne de. To je v našem obrtu neizogibno. Kako se godi pa kaj Ani Erastovni?"

"Moji hčeri? No, čisto dobro; vedno skače okrog. Prejšni teden, v sredo, se je zaročila s Šeikinom. Zakaj nisi prišel takrat k nam?"

Škarje so prenehale ropotati. Makar Kusmič je spustil roki ob telesu in prestrašen vprašal: "Kdo se je zaročil?"

"Ana."

"Kako to? S kom?"

"S Prokofom Petrovičem Šeikinom. Njegova teta je hišna posestnica v Zlatoustenski ulici. Zelo lepa ženska. Seveda se vsi zelo veselimo in hvalimo Boga. Češ osem dni bo poroka. Pridi tudi ti; zelo prijeten dan bo."

"A kako je to mogoče, Erast Ivanič?" reče Makar Kusmič; zelo blede in potrni, in vznemirjen premika roki. "Kako je to mogoče? To... to ne more biti resnica! Ana Erastova je vendar... jaz sem imel... jaz sem imel nagnjenje do nje; imel sem upanje, kako se je pa vse pripetilo?"

"No, čisto naravno. Odločili smo se, in jo zaročili. On je zelo dober človek."

Makar Kusmičev obraz oblije mrzel pot. Škarje položi na mizo in se obriše s pestjo pod nosom.

"Imel sem upanje," je rekel. "Saj ni mogoče, Erast Ivanič! Jaz... jo ljubim in sem ji ponudil moje srce... In teta mi je bila tudi obljubila... Vas sem ljubil vedno kot očeta... vselej sem vas zastojal ostrigel... Vedno sem vam izkazoval dobrote, in ko je umrl moj ljubi očka, ste dobili od mene zofo in deset rubljev, pa mi niste povrnili. Ali se spominjate?"

"Kako se ne bi spominjal? Gotovo! A kakšen snubač pa si ti, Makar? Ali te je sploh vredno opazovati kot snubača? Denarja nimaš, uradnik nisi, le neznamen rokodelcec..."

"Šeikin je gotovo bogat?"

"Šeikin je član delavskega društva. Ima shranjeno kavicjo v znesku tisočpetsto rubljev. Tako je ta stvar, dragi mladenič... Če mu bi se še pregovarjala, stvar je že končana. Ni mogoče več popraviti, ljubi Makar. Poišči si drugo nevesto. Saj je na svetu veliko deklet. No, striži vendar! Kaj stojiš!"

Makar Kusmič stoji in molči; potem potegne iz žepa robec in prične jokati.

"No, kaj takega!" ga tolaži Erast Ivanič. "Ne žalosti se zaradi tega! Naj te kdo vidi: jokaš, kakor stara baba! Uredi naprej svojo glavo in potem jokaj. Vzemi škarje!"

Makar Kusmič vzame škarje, jih nekaj časa ogleduje, nato mu pa padejo na mizo. Roki se mu treseta.

"Ne morem!" je rekel. "Ravno sedaj ne morem nimam moči! Ne srečen človek! In tudi ona je nesrečna! Rada sva se imela in sedaj so naju ločili brezsrčni ljudje. Pojdite proč, Erast Ivanič! ne morem vas videti!"

"Potem bom pa jutri zopet prišel ljubi Makar. Me boš pa jutri ostrigel, kar je še ostalo."

"Dobro."

"Le pomiri se; jutri zjutraj pridem toraj k tebi, kolikor mogoče zgodaj."

Na Erast Ivanovičevi glavi je ostrizena polovica popolnoma čisto, da je bil kakor kak kaznjenec. Šeier je neprijetno imeti tako glavo: toda ni mogoče pomagati. Glavo in vrat zavije v ruto in zapu-

sti brivnico. Ko je bil Makar Kusmič sam, se vsede in tiho joče.

Drugi dan zgodaj zjutraj pride zopet Erast Ivanič.

"Kaj želite? ga vpraša hladno Makar Kusmič.

"Poreži mi lase, ljubi Makar. Pol glave je ostalo neostrižene."

"Prosim, prej dajte denar. Zastoj vas ne bom strigel."

Erast Ivanič tiho odide, in od tedaj nosi na eni strani glave dolge lase in na drugi kratke. Da bi si dal ostriči lase in vrhutega še plačal, se mu zdi potrata; mirno čaka, da mu zrastejo lasje na ostrizeni polovici sami od sebe, s takó glavo se je zabaval tudi pri hčerini poroki.

NOVICE IZ CLEVELANDA O.

V Petek 26. decembra sta se sprla dva rojaka na St. Clair Ave, ravno pred trgovino g. Gornika. Po daljšem prepiru je bila posledica oziroma konec nasprotja, da je eden izmed dveh ustrelil svojega tekmeča v hrbet in nato zbežal. Ranjeni rojak po imenu Lunder je takoj hitel k zdravniku, da mu je kroglo vnel. Zločinec je pobežnil za katerem ni bilo pa nikakega sledu, dasiravno je bilo številno mož postavljeno na licu mesta, ali on je vse jedno pobežnil ter po kazal pete oblastnim možem.

V sredo zjutraj je umrla trgovcu John Gorniku hčerka katera je bolehalo par tednov. Žalujoci družini naše sožalje.

Slovenski Sokolski naraščaj se zopet pridno pripravlja na uprizoritev dveh krasnih iger, in sicer Lažnjiva Milica in Sneguljčki. Med prvo in drugo igro bo deklamiral mladi sokol Ivan Žlindra! tudi nežno petje bo čaralo vse navzoče, kajti mlada Košičeva deklica bo zapela par krasnih in mičnih pesmic. Dr. Frank J. Kern bo imel govor v katerem bode pojasnil namen naraščaja. Vsak za veden Slovenec bi moral biti udeležen v nedeljo večer dne 11. januarja v John Grdinovi Dvorani in si ogledat zanimanje od strani naših mladih za Slovenstvo.

Nekateri iz med naših prejšnjih salurnarjev, kateri so izgubili pravico, so pričeli sedaj pa z mehikimi pijlačami tržiti. Kakor se čuje da imajo precej dober promet in se prav pohvalno izražajo.

Božični prazniki so bili še precej mirni, to je ako se primerja z prešnjimi leti kako vpitje in razgrajanje je bilo po cestah ob teh praznikih. Gotovo vpliva na mir tudi žalostna brezposelnost med rojaki, kajti po vseh tovarnah se dela bolj malo.

Za našo Clevelandsko Dobrodelno Zvezo se zbujajo zanimanje. Razvidno je že od tega da se je vpisalo do sedaj že čez sedemsto članov. Vsak uvidi, da je obstanek mogoče le pod lestvico, katera se je sedaj vpeljala. Vsak rojak naj bi stopil v isto zvezo in tudi agitiral zanjo.

V Clevelandu smo dobili zopet enega novega zdravnika oziroma "Ranočelnika," in sicer rojaka, ki je iznašel mazilo (žavbo), ki je za vsako bolečino, pa naj si bo de notranja ali zunanja. Seveda mož bolj malo oglašja svojo iznajdbo po listih, pač se pa bolj oglašja po Slovenskih Lekarnah kjer si mimo grede malo tudi uteši svojo nadležno bolezen v grlu. Cene njegovim zdravilom so pa različne, to je kakor vidi da je bolnik podkovan z denarjem.

Za božično darilo je prinesel Miklavž rodbini Šivce na Carry cestici častitke. Rodbini naše častitke. Tudi rodbino Mervar je obiskala Štokljka na isti večer ter pustila krepko hčerko.

Na starega leta večer uprizori društvo "Orel" v Stari šolski dvorani krasno igró. "Testament." Kakor se čuje iz za kulis bo de igra res nekaj lepega, kajti vsi igralci se trudijo, da bi kar najbolje iz-

peljali. Uloge so v rokah nepoznatih igralcev, kar je vredno da bi se iste opozorilo s tem da bi se udeležilo več rojakov in sprevidilo kakšen talent da imamo v neznanih osebah na dramatičnem polju.

Naši lovski fantje so se pričeli zanimati da bi kaj boljšega upegljali v Base Ball v Slovenian League. Dne 25. januarja napravijo veselico, katere čisti dobiček bo de za vzdrževanje omenjene organizacije.

SANJE

Henrik Šienkiewicz, Poslovenil Ferjan.

Nekoč so govorili v neki družbi mnogo o čudovitih dogodkih, slutnjah duhovih in podobnih stvarih, katere so navzoče bolj ali manj zanimalo.

Bil je med njimi tudi zdravnik, ki se je hvalil, da je skeptik. Te ga zdravnik je vprašala neka navzoča dama, če se mu je že v življenju katerikrat kaj pripetilo. Česar si ni mogel razložiti.

"Ko sem bil še mlad," je rekel doktor, "sem imel sanje, ali bolje rečeno, celo vrsto sanj, ki so bile tako izredne, da mejijo na čudovito in presegaajo vse, kar sem slišal do sedaj; pripravljen sem vam tudi pripovedovati, če vas bo zanimalo."

Na splošno prošnjo je pričel zdravnik: "Pred dvanaajstimi leti sem se kopal v Biarriću. Tam sem spoznal Angležinjo, ki je imela kopalniško obleko iz ribjih luskin. Bila je to originalna gospodična, polna nenavadnih misli. Nekoč je mene in nekaj znancev zadrževala v čolnu do tretje ure zjutra, veslali smo ob obrežju sem in tja in govorili o možnosti, da bi pač mogle duše potovati od enega plačeta do drugega. Ko sem se utrujen povrnil na svoje stanovanje, sem zaspal, sedeč na stolu, pri branju nekega pisma, ki sem ga bil našel nekoliko prej na pisalni mizi. Komaj sem zatisnil oči, ko se mi je zazdelo, da se nahajam v nekem velikem mestu. Ko sem zapustil hišo, kjer sem stanoval, sem zagledal pred hišnimi vrati mrtvaški voz. Lahko še povem, da so ondodni mrtvaški vozovi čisto različni od naših. Ti "corbillards" so dolgi, na straneh iz stekla in imajo velika vrata, skozi katera porinejo krsto v notranjščino. In takega "corbillarda" sem videl v sanjah. Toda ne samo tega. Pri mrtvaškem vozu je stal petnajst leten deček, zavrt v črn, obrobjen plašč. Ko sem ga pogledal, je odprl vozna vrata in pomignil z roko, kot bi me hotel povabiti, da bi vstopil; jaz pa sem skočil nazaj. Sanje so bile tako žive, da sem se udaril z glavo ob stol in sem se zbudil od bolečin. Sanje sem pozabil že v dveh dneh, toda v tretji noči so se ponovile sanje iz isto razločnosti, samo da sem zapazil na dečku, oziroma na njegovem plašču, cela vrsto majhnih kovinskih gumbov. Potem so se ponavljale sanje z isto razločnostjo v presledkih po tri do štiri dneve. To me je, končno vznemirilo. Kar se mi je zdelo pri vsej tej stvari najbolj čudno, je bilo to, da so bile vsake sanje drugim popolnoma enake, isti spored, isti predmeti, isti deček, ista prijaznost, s katero me je povabil, naj vstopim v mrtvaški voz. Plašč z zlatimi trakovi in kovinskimi gumbi sem si natanko zapomnil, končno tudi barvo dečkovih las, rujave oči, ki so molekale daleč ven iz očesnih jamic in se svetile kot ribje oči. Vsak mi bo pritrtil, da sem imel pri tako trdovratnem ponavljanju sanj dovolj vzroka in povoda za vznemirjenost. Čez nekaj tednov sem odpotoval v Pariz in sem se nastanil v istem hotelu, kjer je izstopila tudi Angležinja. Dospeli smo zvečer še dosti zgodaj, da smo mogli jesti pri skupni večerji; večja družba znancev se nam je prikljopila. Hitro sem se preoblekel in odhitel k dvigalu, da

bi se prepeljal doli, kjer je bila obednica. Na hodniku sem srečal več znancev, ki so hiteli ravnokaj, kot jaz. Stopil sem prvi v čakališče in pritisnil na električni gumb. Kmalu sem zaslišal šumenje prihajajočega dvigala, in ko je obstalo, so se odprla vrata; jaz pa sem skočil nenadoma nazaj, kot bi videl pred seboj samo smrt. V odprtih vratih sem zagledal onega petnajstletnega mladeniča s svetlimi lasmi, ribjimi očmi, v črnem z zlatom obrobjenim plaščem in kovinskimi gumbi, kakor sem ga videl v sanjah. Stal je med vrati in me povabil s poklonom, naj vstopim, čisto tako, kot v sanjah. Moram pripoznati, da sem takrat spoznal, da morejo vsati lasje človeku visoko kot gora. Bliskoma sem skočil ves zmešan od dvigala proč in odhitel doli po stopnicah. Dvigalo je stalo še trdno, najbrže je čakalo nadaljnjih gostov, ko sem sedel spodaj na klopi poleg nekega uslužbenca in strastno srkal v se svezi zrak; čutil sem, da sem bil blede kot smrt. In... jaz... ne vem, morebiti je preteklo nekaj sekund, morebiti tudi nekaj minut, ko sem zaslišal nenadoma strašen krik in hrusč in pok, potem sem se onestvestil. Ko sem se zopet pokrepčal, sem videl na hodniku ležeča človeška telesa, ki so bila zavita v krvave rjuhe. Kakor sem zvedel pozneje, je bil tude deček, ki je vodil dvigalo, mrtev.

In sedaj naj reče kdo kar hoče: po pravici se imenujem skeptik, kajte če bi ne bil tega sam doživel bi ne bil nikomur verjel."

Order to Examine Final Account, Etc. State of Minnesota, County of St. Louis, ss.

IN PROBATE COURT.

In the Matter of the Estate of Michael Mertel, Decedent.

The Petition of Magdalena Mertel, as representative of the above named Decedent, together with her final account of the administration of said estate, having been filed in this court, representing, among other things that she has fully administered said estate, and praying that said final account of said administration be examined, adjusted and allowed by the Court, and that the Court make and enter its final decree of distribution of the residue of the estate of said decedent to the persons entitled thereto, and for the discharge of the representative and the sureties on her bond.

IT IS ORDERED, That said petition be heard, and said final account examined, adjusted, and if correct, allowed by the Court, at the Probate Court Rooms in the Court House, in the City of Duluth in said County, on Monday the 12th day of January, 1914, at ten o'clock A. M., and all persons interested in said hearing and in said matter are hereby cited and required to each hear or interested party 14 days before said day of hearing.

Dated at Duluth, Minn., December 18, 1913.

By the Court,
S. W. GILPIN,
Judge of Probate.

Attest: A. R. Morton, Clerk of Probate.
Seal, Probate Court, St. Louis Co., Minn.
Dec. 22-29; Jan. 5.

POZOR, ROJAKI!

Dobil sem iz Washingtona za svoja zdravila serialno številko, ki jamči, da so zdravila prava in koristna.

Po dolgem času se mi je posrečilo iznajti pravo Alpen tinkturo in Pomado proti izpadanju in za rast las, kakoršne še dosedaj ni bilo na svetu, od katere možkim in ženskam gosti in dolgi lasje resnično popolno zrastejo, ne bodo več izpadali in ne osiveli.

Ravno takoj brki popolnoma. Revmatizem v rokah in nogah ter križcih v 8. dneh popolnoma ozdravim; kurja ocesa, bradavice, potne noge in ozeblina se popolnoma odstranijo. Da je to resnica, jamčim s \$500. Pišite po cenik, katerega pošljem zastonj. — JAKOB WAHČIČ, 1092 E. 64th St., Cleveland, Ohio.

American Exchange Bank
VIRGINIA — MINN.

Najbolj pripravna banka za Slovence in Hrvate v mestu. Pošiljamo denar na vse strani sveta in prodajamo vožne liste. 3% obresti od vlog.

NA ŠI ZASTOPNIKI.

- MINNESOTA:**
Jakob Delak, Biwabik, Minn.
Math. Kaph, L. Perushek, Ely, Minn.
John Pogačnik, Eve Ieth, Minn.
Jakob Muhvich, Gilbert, Minn.
John Jerina, New Duluth, Minn.
Ant. Mahne, Frank Kochevar, Chisholm, Minn.
Joseph Smuk, Greaney, Minn.
Frank Horvatic, Virginia, Minn.
Louis Petelin, Aurora, Minn.
Geo. Brozich, Rauch, Minn.
Anton Prosen, Crosby, Minn.
Frank Hochevar, McKinley, Minn.
Vouk & Oman, Rice, Minn.
John Dragovan, Soudan, Minn.
- MICHIGAN:**
Frank Plautz, Calumet, Mich.
Ivan Cotič, South Range, Mich.
- WISCONSIN:**
Frank Zaic, Oliver, Wis.
Frank Brence, Waukegan, Ill.
Frank Zlanchar, Willard, Wis.
John Wodovnik, Milwaukee, Wis.
John Puceli, Racine, Wis.
Frank Skok, West Allis, Wis.
- ILLINOIS:**
Simon Jesenšek, La Salle, Ill.
Joseph Blish, Chicago, Ill.
Anthony Motz, So. Chicago, Ill.
Joseph Omerza, De Pue, Ill.
John Kulavic, Springfield, Ill.
- INDIANA:**
N. M. Vuksinič, Gary, Ind.
Mih. Pavel, m. l., Indianapolis, Ind.
Anton Tratnik, Clinton, Ind.
- PENNSYLVANIA:**
Jen. Magister, Pittsburg, Pa.
Albiz Tollar, Imperial, Pa.
John Kern, Cannonsburg, Pa.
John A. Germ, Bradock, Pa.
Mike Strukeli, Johnstown, Pa.
John Brezovec, Conemaugh, Pa.
Anton Klancar, Arona, Pa.
Joseph Yanc, Garret, Pa.
Joseph Hauptman, Darraugh, Pa.
Math. Petrich, Cliff Mine, Pa.
Henry Lamuth, Marianna, Pa.
John Mlakar, Claridge, Pa.
- OHIO:**
Karol Bauzon, Frank Lunka, Cleveland, Ohio.
Ienac Prel'gar, Collinwood, O.
Alois Ballant, Fr. Poje, Barberton, O.
Frank Guna, Bradley, O.
- COLORADO:**
F. W. Žužek, Leadville, Colo.
John Janežič, Leadville, Colo.
Frank Škrabec, Denver, Colo.
Mihael Krivec, Primero, Colo.
Kajetan Erznocič, Somerset, Colo.
- KANSAS:**
John Homec, Yale, Kans.
Anton Zaic, Girard, Kans.
Jakob Onklati, Pittsburg, Pa.
Mihael Breznik, Frontenac, Kans.
Anton Zagar, Kansas City, Kans.
- WYOMING:**
F. S. Tauchar, Rock Spring, Wyo.
Mike Krivec, Sublet, Wyo.
John Globočnik, Diamondville, Wyo.
- John Rozich, Gardner, Ida.
Frank Malavashich, Little Falls, N. Y.

KUPUJTE PRI TRGOVCIH, KI OGLASUJEJO V NAŠEM LISTU.

CENTRALNA LECA.
ČISTO NA NOVO OPREMLJENO.

SOBE S PARNO KURJAVO TOPLO IN MRZLO VODO UREJENE PO NAJBOLJ MODERNEM NACINU

Park Hotel
ILIJA RATKOVICH, lastnik

ŠTEV. 531, VOGAL ZAPADNE ŠESTE AVENUE IN SUPERIOR STREET

TELEFON: MELROSE 1673. DULUTH, MINN.

SE PRIPOROČA SLOVENCEM ZA OBILEN POSET. CENE ZMERNE, POSTREŽBA TOČNA.

V založbi Narodnega Vestnika je dobiti

DELA VSKI ODŠKODNINSKI ZAKON ZA DRŽAVO MINNESOTA
(Minnesota Workmen's Compensation Act)

Cena 30 Centov

Navodila Kako Postati Državljan

Cena 15 Centov

NARODNI VETSNIK ZA VAS, VI ZA NJEGA.

SLOVENSKA TISKOVNA DRUŽBA

„NARODNI VESTNIK“

405 W. Michigan St., DULUTH, MINN.

Izdaja največji slovenski dvotednik

„NARODNI VESTNIK“

Naročnina za Ameriko:
Za celo leto - - - - - 2.00
za pol leta - - - - - 1.00

Za Evropo in Canado:
Za celo leto - - - - - 3.00
za pol leta - - - - - 1.50

Rojaki in rojakinje!

Zahvaljujemo se vam za naklonjenost v starem letu in priporočamo se za nadaljno prijateljstvo.

NARODNI VESTNIK